PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Sąvaitraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 172 KETVIRTADIENIS, GEGUŽĖS (MAY) 20, 1937, TORONTO, ONTARIO METAI VI

VYSKUPAS M'CONNEL GIRIA CIO IR LOJALISTUS

Amerikos Darbo Federacija Virtusi Labai Konservatyvi

Suvienytų Valstijų Darbininkai Viltį Matą Tik Komitete Industriniam Organizavimui

Fašistai Užkankino

Draugas Antonio Gramsci—Italijos Komunistų Partijos įkūrėjas, kuri fašistai per 11 metų kalėjime kankino iki visai nukankino.

ISPANIJOJ EINANTI KOVA TARP DEMOKRATIJOS IR FAŠIZMO

TORONTO, Gg. 18.—Vyskupas Francis J. M'Connel, galva metodistinės episkopalų bažnyčios New Yorko apylinkėj, kuris atvyko į Torontą kalbėti masiniame mitinge Ispanijos klausimu, korespondentams pareiškė, kad Suvienytų Valstijų darbininkai vienintėlę viltį matą Komitete Industriniam Organizavimui.

"Nėra jokios abejonės, kad C.I.O. yra labai galinga organizacija," jis pareiškė, "gi Amerikos Darbo Federacija pastaruoju laiku virto tam tikros rūšies darbo aristokratija ir labai konservatyvi savo pažiūromis."

Užklaustas, kodėl jis taip rūpinasi Ispanijos liaudies rėmimu, jis atsakė, kad tą darąs "kaipo demokratijos gynėjas." Vyskupas M'Connel yra pirmininkas Šiaurinės Amerikos Komiteto Ispanijos Demokratijai Ginti. Jo nuomone, Ispanijoj eina kova tarp demokratijos ir fašizmo.

"Kada jūs matote, kad Vokietija ir Italija remia sukilėlius," sako jis, "jūs suprantate, kad Ispanijos valdžia kovoja už savo nepriklausomybę."

Darbo Tarybos Galva Hepburno Šalininkas

TORONTO, Geg. 17.—Unijų vadai mano, kad naujai paskirtas Ontarijos Darbo ir Industrijos Tarybos pirmininkas Mr. E. J. Young yra Hepburno šalininkas.

Kuomet Young buvo užklaustas, koks jo atsinešimas linkui darbininkų, jis pasakė: "Aš pripažįstu darbininkų teises tartis kolektyviškai per savo atstovus, nežiūrint to, ar jie priklauso unijai, ar ne."

Iš to jo pareiškimo sprendžia, kad Young greičiau palaikys kompanijines unijas ir visokius dirbtuvių komitetus, kuriuos patys samdytojai organizuoja ir skaito darbininkų atstovybėmis.

Iš kitos pusės žiūrint, manoma, kad tuom pareiškimu norima parodyti, jog darbininkams nesvarbu organizuotis į uniją, nes ir be unijos jie galės tartis kolektyviškai per savo atstovus.

"Labai juokingas išsireiškimas," sako E. W. Sinfield, Sheet Metal Workers unijos biznio agentas. "Kaip gi neorganizuoti darbininkai galės kolektyviškai tartis?"

Daugelis unijų vadų pareiškė, kad Young yra Hepburno žmogus ir jo užduotis bus stengtis kokiu nors būdu trukdyti tikroms tarptautinėms unijoms.

General Motors Per 3 Mėnesius Pelnė $44,814,166

NEW YORK, Geg. 17.—Nežiūrint to, kad streikai sutrukdė automobilių gamybą, General Motors korporacija per pirmus tris šių metų mėnesius pasidarė gryno pelno $44,814,166. Pereitais metais per tą laikotarpį gryno pelno turėjo $52,464,174.

Tai tiek gryno pelno tik per tris mėnesius. O kiek jo bus per visus metus? Jo bus virš šimto milijonų dolerių.

O kiek rėksmo buvo, kai reikėjo pakelti darbininkams algas ant kelių centų į valandą.

Hepburno Elgėsiu Pasipiktino Valsčiaus Taryba

MIMICO, Geg. 15. — Kuomet Mimico ir Long Branch darbininkai, pašalpgaviai, dirbanti prie Lakeshore vieškelio taisymo darbų, sustreikavo, reikalau dami pakelti atlyginimą, Hepburnas įsakė tuos darbus visai uždaryti.

Tokiuo Hepburno elgėsiu pasipiktino minėtų valsčių taryba, nes keliai labai blogi, reikalingi skubaus taisymo, kad apsaugojus važiuotojus nuo nelaimių.

Hepburno tikslas priversti darbininkus dirbti už menką atlyginimą.

Hepburnui Provincialė Armija Kainuos $85,000

TORONTO, Geg. 15. — Apskaičiuojama, kad sudarymas specialės policijos ir jos išlaikymas Hepburnui kainuos $85,000.

Ta policija buvo suorganizuota sąrišyje su General Motors darbininkų streiku Oshawoj. Po streiko buvo paskelbta, kad ji paleidžiama, bet paskui paaiškėjo, kad ji laikoma ir toliau.

Minėta policija, kuri susideda iš 400 vyrų, nebuvo naudojama Oshawoj, tačiau keli desėtkai buvo pasiųsta į Windsorą, kad pagelbėti vietinei policijai kovoti prieš streikuojančius darbininkus.

Kalbama, kad kai ji bus išmokinta, kaip streikus laužyti, bus paleista, bet nesurandama būdų, kaip paskui būtų galima ją gauti, jei nebus apmokama. Del tos priežasties veikiausiai ji nebus paleista niekados.

TRANSPORTO DARBININKAI NUBALSAVO PRISIDĖT PRIE C.I.O.

NEW YORK, Geg. 17. — Iš vienuolikos tūkstančių penkių šimtų aštuoniosdešimt penkių transporto darbininkų unijos narių, dalyvavusių referandume, 10,638 pasisakė už tai, kad jiems vadovautų CIO.

GEGUŽĖS MĖN. 24 DIENĄ SVARSTYS C.I.O. KLAUSIMĄ

WASHINGTON, Geg. 18. — Geg. mėn. 24 dieną susirinks Amerikos Darbo Federacijos Pildančioji Taryba svarstymui, ką daryti su C.I.O. unijomis, kurios nuo lapkričio mėnesio suspenduotos. Manoma, kad Greenas su savo šalininkais tas unijas visai išmes ir A.D.F.

Draugas Andrian Wanderbrugge — Kanados Komunistų Partijos narys, kuris nesenai užmuštas Ispanijoj. Jis buvo vienas iš pirmųjų kanadiečių, kurie stojo į liaudies gynėjų eilės. Jo tėvas, kuris gyvena St. Catherine, Ont., pareiškė, kad jo sūnus savo gyvybę paaukojo už demokratiją.

C.I.O. Šauks į Streiką 175,000 Plieno Darb.

PITTSBURG, Geg. 17.—Plieno darbininkų organizavimo komitetas įteikė ultimatumą penkioms nepriklausomoms plieno kompanijoms, kad jos per 10 dienų pasirašytų sutartį su plieno darbininkų unija.

Jei per tą laiką kompanijos nesutiks pasirašyti, komitetas šauks į streiką visų tų kompanijų darbininkus. Tomis kompanijomis yra: Republic Steel Corporation, Youngstown Sheet and Tube Co., Crucible Steel Co. of America, Inland Steel Corporation ir Bethlehem Steel Corporation. Jos samdo 175,000 darbininkų.

99 NUOŠIMČIAI AMATINIŲ UNIJŲ NARIŲ SU C.I.O.

BRANTFORD, Ont., Geg. 16.—Šio miestelio amatinės unijos, afiliuotos prie ADF, stovi už industrines unijas ir prieš Greeno politiką skaldyti unijinį judėjimą.

Unijų delegatų susirinkimas pasmerkė Greeną ir jo pastangas suskaldyti Hamiltono unijas.

Apskaičiuojama, kad 99 nuošimčiai visų unijų narių simpatizuoja industrinėm unijom.

Dar 25,000 Plieno Darbininkų Laimėjo Streiką

PITTSBURG, PA., Geg. 15.—Jones ir Laughlin kompanija, viena iš penkių neprigulmingų kompanijų, samdanti 25,000 darbininkų, pasirašė sutartį su Plieno Darbininkų Organizavimo komitetu. Sulyg tos sutarties, bus balsavimai valdžios priežiūroj. Jei balsavimuose darbininkai daugumoj pasisakys už CIO uniją, ji bus pripažinta.

Streikas, tokiu būdu, buvo visai trumpas. Taipgi manoma, kad tas padarys spaudimą ir į kitas neprigulmingas plieno kompanijas, kurios dar vis nepripažįsta plieno darbininkų unijos.

WASHINGTO, Geg. 18.—Suvienytų Valstijų senato komitetas atmetė prezidento Roosevelto planą reorganizuoti aukščiausį teismą.

Sako Japonija Nužudžius Fortifikacijų Statytojus

TIENTSIN, Geg. 17.—Šį pavasarį ištraukta iš Hai upės 99 lavonai, del kurių mirties išdirbtos kelios teorijos.

Japonijos nuomone, tie lavonai esą narkotikų, kuriuos Chinijos valdžia nužudžiusi.

Chinai sako, kad juos nužudė Japonijos agentai, kurie slaptai gabeną prekes į Chiniją per šiaurinę sieną.

Nekurie chinai nurodinėja, kad tie lavonai yra ne kas kitas, kaip Japonijos darbininkų, nužudytų po to, kai jie buvo atleisti nuo darbų prie slaptų Japonijos fortifikacijų, kad jie negalėtų pranešti apie tas fortifikacijas. Ši teorija gauna daugiausia patvirtinimų.

Dvi Laivų Kompanijos Pasirašė Sutartį Su Unija

TORONTO, Geg. 14. — Kada mėnesį laiko atgal išėjo į streiką Toronto ir kitų uostų laivakroviai, atrodė, kad jiems streiką laimėti bus sunku, nes kompanijoms sekėsi gauti daug skebų. Tačiau laivakrovių solidarumas ir nusistatymas laikytis iki bus laimėta, pergalėjo kompanijas.

Dvi laivų kompanijos, Canadian Steamship Lines ir Tree Line Navigation, jau pasirašė sutartį su laivakrovių unija. Kompanijos pripažino laivakrovių ir kitų uostų darbininkų uniją ir pakėlė algas po kelis centus į valandą. Visi skebai bus paleisti iš darbo.

Trečia kompanija taipgi pasirašysianti sutartį šiomis dienomis.

Oshawos Darbininkai Myli Daily Clarion

TORONTO, Geg. 17.—Pereitą šeštadienį buvo nuvykę Oshawon Daily Clarion udarninkai, kurie per dvi valandas gavo 45 skaitytojus.

Kiek anksčiau taipgi lankėsi Oshawoj torontiečiai Daily Clarion udarninkai, kurie tuomet taipgi gavo apie tiek naujų skaitytojų.

KUNIGAIKŠTIS EDWARDAS APSIVES BIRŽELIO 3

MONTS, Francija, Geg. 18.—Buvęs Anglijos karalius Edwardas, dabar vadinamas Windsoro kunigaikščiu, paskelbė, kad birželio 3 dieną apsives su Mrs. Wallis Warfield (Simpsoniene). Į vestuves nebūsią kviečiami nei vienas iš karališkos giminės.

JOHN NOBLE REZIGNAVO IŠ TORONTO T.L.C.

TORONTO, Geg. 18. — John Noble, Toronto Distrikto Trades and Labor Council prezidentas, kuris nesenai buvo paskirtas ADF organizatorium Ontarijos provincijai, rezignavo iš TLC prezidento vietos, kadangi negalįs abiejų pareigų atlikti.

Jis atėmė čarterį iš Hamiltono Trades and Labor Council už tai, kad simpatizuoja C.I.O.

Kuone Nuskandino Karinį Anglijos Laivą

LONDON, Geg. 14.—Nežinia, ar Anglijos karinis laivas Hunter užvažiavo ant minos Viduržemio jūroj, netoli Almerijos, Ispanijos pakraštyje, ar priešo submarinas paleido torpėdą, nuo ko laivas ir jo jūrininkai smarkiai nukentėjo. Gauti pranešimai sako, kad 8 jūrininkai užmušti ir 14 sužeista.

Laivas buvo pramuštas toj vietoj, kuri randasi jau vandenyje. Sako, kad skylė padaryta perdėm visą laivą, kas rodo, kad torpėda perėjo skersai laivą.

Laivas nugabentas į Almerijos uostą. Sakoma, kad jis pamažu prisipildąs vandeniu ir gręsia nuskendimas.

Fašistai paleido propagandą, kad laivą pramušė lojalistai, kad sukurstyti Angliją prieš fašistus. Iš to aiškiai matosi, kad fašistai kalti. Toks jų aiškinimas reiškia ne ką kitą, kaip tik teisinimąsi.

MIRĖ ANGLIJOS DARBIETIS VISCOUNT SNOWDEN

LONDON, Anglija, Geg. 15.—Šiandien ryto savo namuose, Eden Lodge, netoli Fresham, nuo širdies ligos mirė Viscount Snowden, kuris buvo skaitomas Darbo Partijos "smegenimis."

Prie MacDonaldo valdžios jis buvo finansų ministeris.

2,000 Kanados Jūrininkų Ežerų Gelmėse

TORONTO, Geg. 15. — Apskaičiuojama, kad per pastaruosius 37 metus 2,000 Kanados jūrininkų nuskendo į Didžiųjų Ežerų dugną per nelaimingus atsitikimus, kurie įvyko delto, kad kompanijos visuomet stengėsi kuodaugiausia pelnyti ir tokiu būdu nesistengė aprūpinti laivus gelbėjimosi priemonėmis.

Tik 1936 metais du laivai nuskendo kartu su savim nusinešdami į ežero dugną 26 jūrininkus. Sand Marchand nuskendo su 19 jūrininkų tik todel, kad nebuvo tinkamai uždengtos skylės, o laivas buvo perdaug prikimštas kviečiais, kurie pro skyles pribėgusiu vandeniu išmirko ir pasidarė persunkūs.

ILGWU Konvencija Pasisakė Už 30 Val. Sąvaitę

ATLANTIC CITY, N. J., Geg. 13.—International Ladies Garment Workers Unijos 23-čia konvencija padarė daugelį progresyviškų tarimų.

Ji pasisakė remti Ispanijos liaudį. Nutarta pradėti kampaniją už sukėlimą daugiau piniginės paramos Ispanijos liaudžiai.

Nutarė remti kovą už Tom Mooney paliuosavimą. Tos kovos vedimui paskyrė $1,000.

Taipgi nutarė vesti kovą už 30 valandų darbo sąvaitę drabužių siuvimo industrijoj.

Padarytas Pertvarkymas Ispanijos Min. Kabinete; Nauju Premjeru Negrin

Sumažintas Ministerių Skaičius, Kad Sucentralizuot Jėgas Kovai Prieš Fašizmą

Angelo Herndon, negras komunistas, bedarbių organizatorius, kuris buvo nuteistas 20 metų į "Chain Gang" kalėjimą. Darbininkų protestų verčiamas S.A.V. aukščiausias teismas išteisino.

NAUJAS KABINETAS VADINAMAS "KARUI LAIMĖTI KABINETAS"

VALENCIJA, Geg. 18. — Ispanijos valdžioj įvyko perversmas. Draugo Largo Kabalero ministerių kabinetas rezignavo, o naują sudarė, taipgi socialistas, Dr. Juan Negrin.

Naujas kabinetas bus tik iš 9 ministerių, kuomet senasis buvo iš 19, kad daugiau sucentralizuoti visas Ispanijos jėgas karui laimėti. Būsiąs panaikintas karinis komitetas, visą vadovybę paimsianti karo ministerija.

Į naują kabinėtą neįeina anarcho-sindikalistų atstovai. Sako anarcho-sindikalistai atsisakę kooperuoti su nauju ministerių kabinetu.

Naują ministerių kabinetą sudaro šie asmenys:

Dr. Juan Negrin, socialistas, premjeras, ekonomijos ir finansų ministeris.

Jose Giral Pereira, kairysis respublikonas, užsienio reikalų ministeris.

Indalecio Prieto, socialistas, apsigynimo ministeris.

Manucl de Irupo, baskų nacionalistas, teisingumo ministeris.

Jezus Hernandez, komunistas, sveikatos ir apšvietos ministeris.

Vincento Uribe, komunistas, agrikultūros ministeris.

Bernardo Giner de Los Rios, respublikonas, viešųjų darbų ir susisiekimo ministeris.

Julio Zugazajoitia, socialistas, vidaus reikalų ministeris.

Jaim Aiguade, kairysis katalonietis, visuomenės reikalų ministeris.

Nauja valdžia pradėsianti ofenzyvą visuose frontuose, kad užduoti smūgį užsienio interventams.

Paskutinėm dinom liaudiečiai aplaikė didelius laimėjimus Toledo fronte. Šiaurėje fašistai smarkiai veržiasi linkui Bilbao, bet baskiečiai laikosi prieš jų puolimą.

Plieno Industrijos Baronai Nusigandę Unijos

MONTREAL, Geg. 14.—Plieno industrijos savininkai čionai smarkiai išsigandę plieno darbininkų unijos, kuri pastaruoju laiku smarkiai auga.

Lucien Dufour, Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers of America prezidentas, pranešė, kad daugelio dirbtuvių darbininkai buvę perspėti iš savininkų pusės, kad jie saugotųsi unijos. Girdi, kurie stosią į uniją, tie būsią paleisti iš darbo. Taipgi buvę žadama atlyginti už pranešimą savininkams tų darbininkų pavardžių, kurie jau priklausą.

Kiek jiems bus naudos iš tų metodų, sunku dabar pasakyti, bet matyti, kad tie laikai jau praėjo, kada darbininkai bijodavo grumojimų, nes unija gana smarkiai auga.

Dufour pasiuntė protesto rezoliuciją fedaraliam darbo ministeriui, kurioj nurodo, kad tokie grumojimai yra prieš federalės valdžios pareiškimą, jog darbininkai turi teises organizuotis į unijas.

STREIKAS WINDSORE UŽBAIGTAS, SAKO PRANEŠIMAS

WINDSOR, Gg. 19. — L. A. Young Industries and Walker Metal Products fabrikų darbininkai streiką užbaigė, pranešimas sako. Sutartis pasirašyta vakar vakare.

ONTARIO SILKNIT STREIKIERIAI TARIASI SU SAVININKAIS

TORONTO, Geg. 19.—Praneša, kad šiandien prasidėjo derybos tarp Ontario Silknit savininkų ir darbininkų, kurie jau 22 dienos streiko lauke.

Streikas laikosi gerai. Skebų skaičius nuolatos mažėja.

ĮVYKO SPROGIMAS JAPONIJOS LAIVE; 60 UŽMUŠTA

HONG, KONG, Geg. 18.—Čia uoste stovinčiam Japonijos prekiniam laive Dojima Maru įvyko didelė eksplozija, per kurią žuvo 60 asmenų.

Italijos Armija Atsisakanti Vykti Ispanijon

PARYŽIUS, Geg. 18.—L'Oeuvre žiniomis, Italijos fašistai sušaudę 200 kareivių, kuomet visas pulkas kariuomenės atsisakęs vykti į Ispaniją.

Minėtas laikraštis nurodo, kad išsiveržia sukilimai po visą Italiją prieš siuntimą pagelbos Ispanijos fašistams.

Visas korpusas inžinierių Castel-Maggiore atsisakęs vykti į Ispaniją.

Du šimtai asmenų suimta Genoa mieste, kur buvo rasti atsišaukimai su obalsiais: "Šalin fašizmas!" "Lai gyvuoja Respublikoniška Ispanija!" "Šalin Mussolinį!"

Porą sąvaičių atgal, pačioj Romoj buvę nukirstos elektros vielos. Visos sienos buvę nulipintos obalsiais: "Italijos žmonėms laisvės valanda neužilgo išmuš."

FAŠISTAI PAKARTOJĄ GUERNICOS ŽUDYNĖS IR KITUR

MADRIDAS, Geg. 18.—Italijos ir Vokietijos fašistų orlaiviai sunaikino dar tris miestelius panašiai, kaip kad Guernica, apie ką buvo rašyta kiek anksčiau.

Fašistinis teroras prieš nekaltus žmones nuolatos didėjąs.

7730 60155 LTSR Kapgę Rūmų Bibloteka

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ SĄVAITINIS LAIKRASTIS, LEIDŽIAMAS LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $2.00; pusei metų $1.00. Visur kitur metams $2.50; pusei metų $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

DUPLESSIS IŠKEPĖ KITĄ PRIEŠDARBININKIŠKĄ ĮSTATYMĄ

Kvebeko provincijos premjeras Duplessis pravedė dar vieną įstatymą, kuris atsuktas prieš darbininkus. Šis įstatymas jau tiesiog prieš unijas.

Antras priešdarbininkiškas Duplessio įstatymas sako, kad jei samdytojai su darbininkais nesusitaikins, tuomet valdžia išspręs ginčą ir valdžios išsprendimas bus galutinas: abi pusės turės vykdyti gyveniman; jei kuri atsisakys—bus nubausta areštu.

Toks įstatymas yra labai pavojingas. Tokiam įstatymui veikiant, nesiras nei vieno samdytojo, kuris taikintųsi su darbininkais, o ypatingai jei juos atstovaus unija. Tokiu būdu, valdžia turės įsikišti ir išnešti sprendimą—nustatyti algas ir darbo valandas.

Be abejonės, Kvebeko provincijos darbininkai stos kovon. Reikia tikėtis, kad jiems pasiseks atmušti ir šį užsimojimą, kaip buvo atmuštas Duplessio užsimojimas priversti sukniasiuvius grįžti darban senomis sąlygomis ir laukti, kokį sprendimą išneš valdžia.

KONSERVATIVAI RENGIASI PAIMTI VALDŽIĄ

Pastaruoju laiku, nuo General Motors darbininkų streiko Oshawoj, Ontarijos provincijoj pasireiškė didelis politinis sujudimas. Hepburno išstojimas prieš CIO unijas atidarė naują erą politiniame gyvenime.

Kadangi Hepburno susidėjimas su reakcionieriais iš pamatų sugriovė liberalų autoritetą, suskaldė liberalų jėgas, konservativai atsistojo ant naujų kojų. Jų vadas Rowe dabar virto darbininkų teisių čiampijonu. Kur tik jis kalba, visur smerkia Hepburną už priešinimąsi CIO unijoms. Girdi, mums nesvarbu, kokias unijas darbininkai pasirenka: mūsų pareiga palaikyti bešališką tvarką. Taipgi ir provincialis konservativų partijos komitetas pasisakė už Rowe politiką.

Tokia demagogiška konservativų politika labai žalinga ne tik darbininkams, besiorganizuojantiems į CIO unijas (industrines unijas), bet ir bendrai visai darbininkų klasei ir liberališkos minties žmonėms. Ypatingai delto, kad tokią konservatyvų demagogiją plačiai garsina liberalų spauda, kuri tuo pačiu laiku smerkia Hepburną. Kiekvienam aišku, kad konservativai yra reakcingiausi elementai. Konservativiniai elementai po visą pasaulį visuomet prieš progresą. Apie darbininkų teises jie kalba tik tam, kad laimėti sekančiuos rinkimuos. O laimėjimas sekančiuose rinkimuose gali būti užtikrintas, jei jie taip garbinami ir liberalinės spaudos.

Tiesa, toks konservativų nusistatymas šiuo laiku padeda darbininkams atmušti Hepburno reakciją. Dabar darbininkams gera proga visu smarkumu organizuotis į industrines unijas ir stiprintis, kad laikui atėjus būtų kuo gintis, žinoma, tuo pačiu laiku maskuojant konservativų demagogiją.

Prie to, toks sumišimas liberalų ir konservativų partijose (dešinieji konservativai su pulk. Drew priešakyj atskilo nuo Rowe konservativų ir remia Hepburną) duoda gerą paspirtį suorganizavimui plačios Darbo-Farmerių Partijos. Tinkamai susidariusias sąlygas išnaudojant, iki provinciniai rinkimai ateis galima turėti pakankamai stiprią Darbo-Farmerių Partiją, kuri galėtų laimėti rinkimus. Vieno dalyko trūksta, tai vienybės tarpe socialistų ir komunistų šiuo klausimu. CCF vadai dar vis priešingi tokiai partijai. Jiems atrodo, kad jie apgalės vieni.

NEUŽILGO PRADĖSIME LEISTI PER LIAUDIES BALSĄ SVARBŲ STRAIPSNĮ

Neužilgo pradėsime leisti per Liaudies Balsą vieno Toronto miesto advokato parašytą straipsnį kompensacijos klausimu. Straipsnis išaiškina kompensacijos įstatymą ir darbininkų teises kompensacijos gavimui. Tiesa, bus ilgokas straipsnis, bet jis bus vertas vietos ir sekimo, nes darbininkams tenka labai dažnai turėti reikalų su kompensacija ir kartais nukentėti del nežinojimo to įstatymo ir darbininkų teisių.

Straipsnis buvo parašytas vienam Kanados darbininkų laikraščiui, už ką tas laikraštis advokatui turėjo atlyginti. Mes, su advokato sutikimu, atpirkome tą straipsnį nuo minėto laikraščio už pusę kainos. Tai pirmas atsitikimas, kad Liaudies Balsas mokėtų už raštus, tačiau klausimo svarba pateisins tokį pasielgimą. Redakcija jaučia, kad laikraštis turi kuomi nors atsilyginti savo rėmėjams.

Patartina straipsnį išsikirpti, kad reikalui esant būtų galima rasti patarimą tuo klausimu. Taipgi nedarykite sprendimo neperskaitę viso, nes ne visose provincijose vienodai veikia. Kada jis praeis visas, tuomet atydžiai vėl perskaitykite ir pastudijuokite.

SVEIKINAM ALDLD WINNIPEGO KUOPĄ

Kadangi ALDLD Winnipego kuopa rengiasi švęsti savo dešimtmetines sukaktuves (gegužės 23 dieną), Liaudies Balsas širdingiausiai sveikina visus ALDLD Winnipego kuopos draugus ir drauges narius dešimtmetinių sukaktuvių proga ir linki daug energijos ir toliau darbuotis tos apylinkės lietuvių švietimo ir vienijimo darbe.

Dešimtmetinių sukaktuvių proga reikia pažymėti, kad ALDLD Winnipego kuopa Kanados lietuvių judėjime yra sulošusi nepaprastą rolę. Winnipegiečiai buvo pirmieji Kanados lietuvių stakanoviečiai įvairiose kampanijose. Nežiūrint to, kad tenai sąlygos nepatogios (lietuviai priversti trankytis iš vietos į vietą po visą provinciją), nekartą laimėjo lenktynes lietuvių spaudos kampanijose. Pati kuopa yra kaip koks centras plačiai apylinkei. Todel, nežiūrint, kad to kampelio negalėjo pasiekti draugai iš aukštesnių mūsų įstaigų (ALDLD CK ir pan.), apšvietos klausime draugai winnipegiečiai neatsiliko.

Visos Kanados lietuviai turėtų pasveikinti draugus ir drauges Winnipegiečius sąrišyje su jų ALDLD kuopos dešimtmetinėmis sukaktuvėmis, kaipo pavyzdingus Kanados lietuvių judėjimo veikėjus, nežiūrint sunkiausių jų veikimo sąlygų.

GRAŽIAI PASIDARBAVO DEL DAILY CLARION

Keli metai atgal, tik kelios Kanados lietuvių kolonijos prisidėdavo prie centralinio Kanados darbininkų laikraščio išlaikymo, bet dabar vargiai rasime bent vieną, kuri nebūtų prisidėjusi. Kiek buvo matyti iš pranešimų, tai net tokios mažos kolonijos, kaip Kapuskasingas, Lethbridge ir kitos, parėmė Daily Clarian vajų—ir gana gerai.

Taip ir reikia. Norint, kad Kanados darbininkų klasė būtų suorganizuota į unijas, į liaudies frontą kovai prieš fašizmą ir karą, reikia remti jos organą, kuris šiuo laiku yra vienintėlis visoj Kanadoj. Tiesa, yra keli kitų anglų kalba, bet jie sąvaitiniai ir maži. Daily Clarion, nors taipgi nedidelis, kaipo dienraštis, lošia nepaprastai didelę rolę organizavime darbininkų į unijas ir į liaudies frontą. Net John Lewis, CIO pirmininkas, pripažino, kad Daily Clarion duoda didelę pagelbą del CIO.

Jei taip visų tautų darbininkai vieningai veiks, galime tikėtis, kad čia, Kanadoj, neteks matyti tokį fašizmą galioje, koks dabar viešpatauja Vokietijoj ir kituose kraštuose.

Kas Rašoma Kituos Laikraščiuos

Tik 50 Iš 100,000

Chicagoje lankėsi du garsūs v y r a i, Amerikos lietuviuose smetoninio fronto lyderiai — Tysliava ir Vinikas. Juos gražiai pasitiko Chicagos broliai tautininkai, suruošdami labai šaunų bankietą. Bet ar žinote, kiek svietelio susirinko pasitikti ir pagerbti tuos du didvyriu? Viso labo tik 50 asabų. Taip mums praneša pati "Vienybė." Gal dar ir tiek nebuvo.

Chicagoj yra apie šimtas tūkstančių lietuvių. — **A. B.** Laisvėj.

* * * * *

Ką Veikia Trockistai Ispanijoj

Trockistai, kaip liaudies fronto priešai ir fašistų agentai, ardymo tikslais kiršina anarchosindikalistus prieš komunistus, nes komunistai — tai pirmieji kovotojai del liaudies fronto sudarymo ir ištikimiausi liaudies fronto gynėjai. Trockistai stengiasi sėti užfrontėje suirutę, žinodami, kad jei užfrontė susilpnės, tai lengviau Franko gaujoms bus kovot fronte. Provokaciniais sumetimais trockistai važinėja po kaimus ir prievarta varo valstiečius į kolchozus. Mat trockistams rūpi iššaukt valstiečių nepasitenkinimą ir maištus. Trockistai, prisidengę liaudies fronto vardu, pavartojo dagi prieš valstiečius represijas ir iššaukė susišaudymus. Aišku, kad trockistų veikimas eina fašistų, Franko naudai.

Trockistai, būdami sovietų valdžios priešai, provokaciniais tikslais kelia proletarinės diktatūros obalsį, agituoja prieš liaudies fronto vyriausybę, šaukia ją nuversti, kad įnešti nesantaiką liaudies fronto eilėsna ir pastatyti revoliucinius darbininkus prieš tuos, kurie kovoja prieš fašizmą, bet dabar nekovoja del proletariato diktatūros. — **Priekalas.**

* * * * *

"Mokslas" Gavimui Pilietybės

Vyrai ir moterys, atvykę Kanadon iš kitų šalių, suranda, kad labai paprastas būdas tapto britišku subjektu. Viskas ko reikia, tai užmiršti, kad jie atvyko čionai pagerinti savo būvį. Kada jie išmoksta būti alkanais ir niekam nesiskųsti, jie įgauna, kaip Imperijos Kliubas vadina, "tikrą britišką dvasią." Bet tie Anglijos darbininkai, k u r i e čia atvykę stoja į CIO unijas, jie virsta ne anglais, bet "raudonaisiais," nes prisidėti prie CIO nėra juokas.—**Mel Colby,** Daily Clarion.

* * * * *

Kada Darbietis Prasižengia

Lansbury sugrįžo iš Vokietijos, kur matėsi su Hitleriu, o dabar rengiasi vykti pasimatyti su Mussoliniu. Jis dar nepareiškė, ar jis vyks pasimatyti su Franku. Tačiau yra žinoma, kad jis nereikalavo leisti jam pasimatyti su Talmanu, kada jis buvo Vokietijoj. Mat Talmanas yra komunistas, o Darbo Partijos nariams neleidžiama susitikti su komunistais. Pabauda Darbo Partijos nariams už susitikimą su komunistais—išmetimas. Paaukštinimas Darbo Partijos nariams už susitikimą su Hitleriu, Vokietijos žmonių skerdiku, — išgarbinimas Daily Herald editorialuose. Hitleris Lansburiui, sulyg jo paties pareiškimų, padaręs gana gerą įspudį.—**R. Palme Dutt,** Daily Worker, London.

WESTONIEČIŲ AUKOS DEL DAILY CLARION

Per drg. Petrą Pajuodį, nuo westoniečių, del "Daily Clarion" priduota aukų: W. Bimba 50 centų, P. Pajuodis 50 c., V. Masis 50 c. ir S. Baltulis 25 centus. Viso—$1.75.

Neramioji Gamta

Iš anksto saulė per debesius brido,
Žeravo rausvose varsose;
Vėjas į šiaurę skubėdamas skrido
Ir ūkus gainiojo dausose.

Ūkai grupavosi į vieną grandinę,
Tirštėjo ir dengė žemelę;
Kaip voras, tinklą lašelių supynė
Ir tiesė prieš karštąją saulę.

O saulė bėrė spindulius savo
Iš aukšto į ūkų tvirtovę.
Krito lašeliai ant žemės, garavo
Ir kilo vėl jėgas atgavę.

Vėjas pagavęs būrelį lašelių,
Susukęs į jūrą juos sviedė,
Ir bėgdamas kaukė, kai bangos iš gelmių
Sujudo ir uolą suskaldė.

Miškų Dar-kas

Iš Turčių Klasės Gyvenimo —A. Redfield

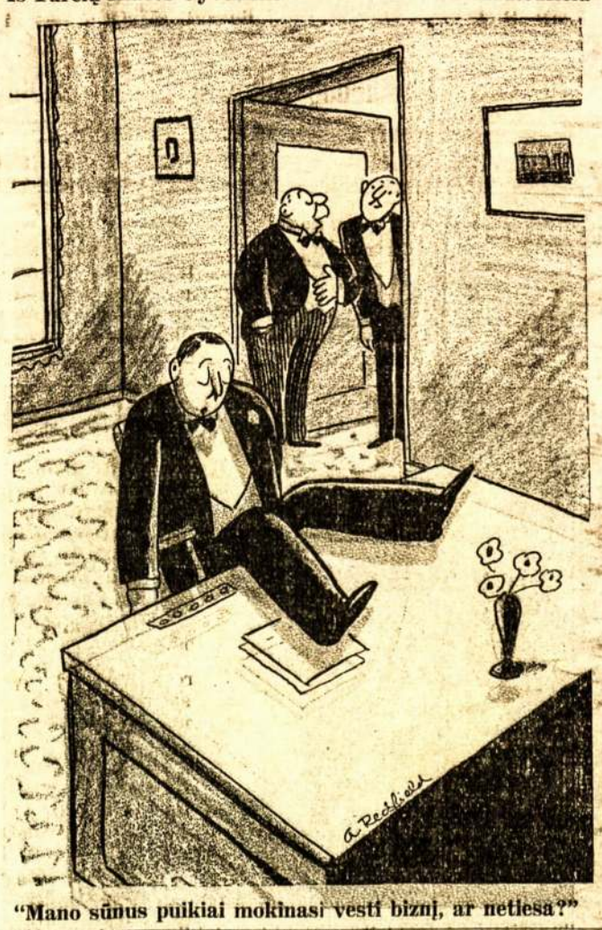

"Mano sūnus puikiai mokinasi vesti biznį, ar netiesa?"

Ivor Montagu

AR ANGLIJOS POLITIKA VEDA PRIE TAIKOS

Šiandien visas pasaulis stebi Angliją ir laukia tikėdamasis, kad jos politika ves linkui taikos. Tad naudinga yra panagrinėti jos užsienio ministerijos vestą aktualią politiką, kuriai vadovauja sir Robert Vansittat.

Sir Robert yra žemesnysis užsienio reikalų ministerijos sekretorius. Tad kur jis veda mus?

Anglijos valdžia dažnai garsiai sakosi, kad ji susirūpinusi apsaugojimu pasaulio taikos. Vadinasi, jos nusistatymas turi būti bešališkas. Tam išaiškinti imama, pavyzdžiui, nurodinėti, kad nesikišimas Ispanijos reikaluos ir sulaikymas plėtimosi karo vienintėlė išeitis.

Šiokios pretenzijos nepatvirtinamos laike kiekvieno pasaulio fašistinių jėgų nusikaltimo.

Užsienio reikalų raštinė visuomet žinojo fašistinių jėgų norus. Tačiau ji pirma sumanė nesikišimo politiką ir ją uždėjo ant Francijos, nežiūrint to, kad žinojo apie fašistų vykdomą intervenciją ir būsimą intervenciją. Ji žinojo iš atidengtų dokumentų Barcelonoje, kad Hitlerio agentai pagelbėjo sukilėliams dar prieš sukilimo išsiveržimą. Ji žinojo iš sudužusio italų orlaivio Francijos Morokoj, kad Italijos orlaiviai turėjo įsakymą dar prieš Franko sukilimą lėkti ir prisidėti prie Franko sukilėlių jėgų. Ir ji sugalvojo "bešališkumą linkui dviejų fakcijų Ispanijoj."

Ji žinojo, kad Vokietija su Italija gabeno ginklus prieš ir po pasirašymui neintervencinės sutarties. Ji žinojo tai iš savo slaptų agentų ir konsulų, kurie matė ir pagelbėjo patikrinti.

Ir dabar dar ji pasaulio demokratiškus žmones rubežiuoja "neintervencine sutartimi."

Sekančiame laipsnyje, Anglija žinojo, kad Vokietija su Italija grūda Ispanijon savo reguliarinės kariuomenės kareivius ir oficierius, surinktus iš specialių kareivinių, ir puola su savo išdirbystės ginklais ant vienos Tautų Lygos narės. Ir ponas Eden davė jiems vardą "savanoriai."

Ji žino, kad Vokietijos Junker ir Italijos Caproni tipo orlaiviai kasdien skraido ant vienos Europos sostinės ir žudo moteris ir vaikus. Ji žino tai ir iš savo ambasados, kuri kasdien mato tas žmogžudystes ir jai pačiai teko tų bombų. Ar ji prieš tai protestavo? Ne, ji tik dėjo pastangas, kad sutrukdyti vaikams ir moterims atvykti į Madridą.

Ji žinojo, kad Mussolinis išlaipdina Cadize 10,000 kareivių, bet ji viena diena prieš tai pasirašė "džentelmenišką" sutartį su Mussoliniu.

Ką reiškia tokia politika? Ar Anglija buvo apgauta? Ne, ją niekas neprigavo, bet jos politikai sužiniai išdavinėjo demokratiją, Ispanijos žmonių ir Anglijos žmonių laisvę. Jie lošia tokią pat rolę, kokią lošė Vokietijoj Hindenburgo "centrinė" valdžia arba Italijos karaliaus valdžia, pasišaukdamos fašistus į galią del palaikymo tvarkos, taikos ir ramumo. Vardan "taikos ir ramumo" jie gelbsti fašizmui pasaulyje įgyti galią.

Daugelis žmonių sako, kad imperijos interesai, prekybos interesai eventualiai prispirs bal tąjį namą pasipriešinti Italijos, Vokietijos ir Japonijos siekiams. Žinoma, kad toks antagonizmas egzistuoja, bet užsienio ministerija pakėlė savo nuomonę, jog jai geriau stipri Italija ir Vokietija, iš kurių galima būsią šį tą nupirkti, negu sulaikymas fašizmo ir socialė revoliucija Anglijos rubežiuose. Jau 1934 metais Lloyd George pareiškė, kad nepageidautinas toksai kelias.

Tačiau tokia politika neatitolins karo. Ji tik izoliuos Angliją iki fašistai užkariaus visus strateginius punktus, o paskui liausis klausę Anglijos valdžios žodžio ir privers jąją ginti savo imperiją.

Abisinijoj įvykiai priartino kelią prie galo. Sugriuvo Tautų Lyga, kuri pačios Anglijos užsienio ministerijos buvo skaitoma geriausiu įrankiu taikai palaikyti.

Tuomet, ji darė su Mussoliniu Stresa sutartį, nors žinojo, kad Mussolinis pasiuntė dešimtis tūkstančių kareivių užpulti Abisiniją, šalį, kurią žodžiais gynė. Ji uždraudė tai šaliai įsigabenti ginklus del apsigynimo ir pinigus del ginklų nusipirkimo. Ji visuomet stovėjo, kad pašalinti visus Mussoliniui varžymus ir leisti nusipirkti, ko tik jisai trokšta. Net atsisakė protestuoti ir tada, kada Mussolinio sūnus bombardavo Anglijos raudonojo kryžiaus ligoninę. Ji nudavė ignorante, kada italai pradėjo naudoti nuodingas dujas. Ji visuomet darė apsaugą, kad Mussolinis nebūtų išmestas iš Tautų Lygos, ir padavė savo ranką.

Ponas Baldvinas sakosi, kad stovįs už taiką, nes žinąs, jog Anglijos žmonės trokšta jos. Jis dar ir dabar palaiko gražias idėjas Ispanijos politikoj. Kodel? Už tai, kad sulaikyti Anglijos žmones nuo tų idėjų, nes jie pasiruošę Ispanijos valdžiai teikti pagelbą. Tačiau jau išlindo katė iš maišo.

Italija garantuoja Ispanijoj demokratinę padėtį. Kas reiškia, kad ji pastatys gubernatorium generolą Franką ir pasiliks savo kontrolėj Baleariko salas. Vokietija puolasi ant Moroko. Jos karo laivai stovi Moroko uostuose ir orlaivai, kareiviai ant Morokos sausažemio, kur terioja maurus, norinčius pasiliuosuoti iš po Franko rėžimo. Vokietija gabenasi iš Morokos mainų žaliavas į Vokietiją. Jau dabar kiekvienam Morankos policininkui įteikta po žodyną vokiečių kalbai mokintis.

Italijos valdžios laikraščiai atvirai pareiškia, kad jie netoleruos atskiros Katalonijos valdžios, o tuo pačiu laiku siunčia ambasadorius pas Franką. Vokietija ir Italija atvirai komanduoja savo jėgas Ispanijoj.

Kodel yra toks Ispanijos žmonių apleidimas? Kodel Ispanijoj žudoma žmonės? Todel, kad pirmu kartu fašistai kovoja už galią. Lygiai naziai ir Italijos fašistai dar niekad nevedė kovos už galią. Prezidentas ir karalius juos pasikvietė prie valdžių, kuomet patys jų oponentai užtvėrė žmones nuo vienybės ir apsaugojo nuo opozicijos.

Faktinai, Abisinijoj fašistai nekariavo. Jie paleido šimtus orlaivių, kurie sėjo mirtingas dujas ir maršavo paskui eritrejiškus ir somallilandiškus karius. Ir Ispanijoj norėjo tą patį padaryti Frankas, eidamas paskui maurus. Tačiau Ispanijos žmonių herojiškas apsigynimas fašistus privertė išeiti atvirai ir šiandien jie pajėgia grasinti pasaulio taikai tik todel, kad Anglija veikia ne pasaulio demokratijos naudai, bet fašistų naudai.

Ar Žinote

Kas buvo Spartakas ir kada jis gyveno? — Spartakas buvo vergas Romos turčių, Romos imperijos viešpatavimo laikais. 2000 metų tam atgal Spartakas suorganizavo Romos vergus ir padarė sukilimą pasiliuosavimui iš vergijos. Sukilėliai sunaikino valdovų galią. Tačiau Pompejaus sukilimas buvo sukriušintas ir pats Spartakas tapo užmuštas.

Kad tais laikais Romos valdovai mokindavo vergus dvikovų su jietimis, suleisdavo juos muštis viens kitą, o didžiūnų publika su pasigerėjimu žiūrėdavo.

Kad Madride, dar inkvizicijos laikais, 1559 m., katalikų vyskupas iškėlęs kryžių prisiekdino šalies kunigaikštį su dukteria taip: "Teprisiekia kunigaikštis ir kunigaikščiutė dievo akivaizdoje, kad visuomet gins švenčiausią inkviziciją." Ir tuojaus po tos priesaikos buvo 33 "eretikai" pasmaugti ir vienas gyvas sudegintas žiūrint vyskupams, kunigams ir kunigaikščiams. Pasmaugtųjų tarpę buvo viena 20 metų amžiaus mergaitė.

Kad inkvizicijos laikais žmonės buvo tūkstančiais deginami, kariami ir visaip kitaip kankinami, kurie tik nenorėjo tikėti dvasiškijos "mokslui." Taip sėta katalikybė.

Kad 1912 m. balandžio 17 d. tolimajam Sibire, prie Lenos upės, 2,000 kilometrų nuo geležkelio, prie aukso kasyklų buvo sušaudyta 270 darbininkų ir 250 sužeista, kuomet jie išėjo streikan prieš nežmonišką jų kankinimą. Sužinoję tą Rusijos darbininkai skelbė streikus po visą Rusiją, viso virš pusės milijono streikavo. Nuo tada ir prasidėjo Rusijos darbininkų revoliucinis kilimas, kuris užsibaigė 1917 metais buržuiškos valdžios nuvertimu.

Kad biblija (šventas arba dievo raštas sulyg krikščionių) egiptėnams yra žinoma apie 4000 metų dar prieš krikščionybės atsiradimą. Babiloniečiai jau žinojo apie bibliją apie pusketvirto tūkstančio metų prieš krikščionybę.

Kad pats žodis "biblija" paeina iš graikų kalbos BYBLOS, kas reiškia nendrės pavadinimą, ant kurios lapų senovėje buvo daromi užrašai, netoli tais laikais buvusio Byblos miesto Graikijoj.

KAPUSKASINGIEČIŲ AUKOS ISPANIJOS KOVOTOJAMS

Drg. K. Miškūnas vėl prisiuntė per Liaudies Balsą $4.25 aukų Ispanijos liaudies paramai. Aukavo sekanti draugai: K Miškūnas $1.00; po 50 centų aukavo Drumstas ir Želnis; po 25 c.—Berglis, Paulak, Župakala, Hanles, Masiokas, Chesnik, Songaila, Spaanei ir Nalepa.

Aukos bus perduotos Komitetui Ispanijos Demokratijai Cinti.

Pastabos

Tai jau praėjo ta didžioji kapitalistų pasipelnijimo diena—Anglijos karaliaus Jurgio VI karūnacijos diena. Per tą jomarką kapitalistai pelnė keletą šimtų milijonų dolerių. Tik tam tikslui ir tos iškilmės buvo rengiamos ir taip garsinamos. Kas liečia karalių, jos didesnės jam galios ar valios neduos. Anglijoj karalius šiuo laiku mažai reiškia. Taip pat nesąmonė, ką spauda sako, būtent, kad jis jungia krūvon Anglijos imperiją. Imperiją jungia kapitalistų bendri reikalai ir Anglijos imperializmo karinės jėgos.

* * * * *

Mussolinis boikatavo Anglijos karaliaus karūnavimo iškilmes. Matomai jis apskaičiavo, kad tokiu keliu daugiau laimės. Juk dabar Anglijos imperialistai stengsis kaip nors patenkinti užrūstintą Mussolinį.

* * * * *

Sovietų Sąjungos sostinėj Maskvoj yra tik apie 3,500,000 gyventojų, tačiau Pirmosios Gegužės apvaikščiojime dalyvavo du milijonai. Londone randasi apie trylika milijonų, bet karaliaus karūnavimo iškilmėse dalyvavo ne daugiau dviejų milijonų. Net pati kapitalistinė spauda vengia minėti skaičių dalyvavusių. Tas parodo, kad Maskvos darbininkai daugiau gerbia Pirmą Gegužės, negu Londono visuomenė bendrai karalių.

* * * * *

Vokietijos fašistai irgi apvaikščiojo Pirmą Gegužės. Bet jis buvo labai mizernas. Tokiam Berlyne dalyvavo apie 50,000, ir tai daugumoje kareiviai ir uniformuoti fašistai. Tuo tarpu kaimyninėj šalyj, Francijoj, Paryžiuje demonstracijose ir mitinguose dalyvavo vienas milijonas.

* * * * *

Britiškoj Kolumbijoj šiuo laiku eina smarki rinkiminė agitacija. Kandidatai jau nominuoti. Keturios partijos stato kandidatus. Liberalai, konservativai pastatė po pilną skaičių kandidatų. CCF taipgi kuone pilną sleitą. Komunistų Partija tik vieną—Westminster konstituecijoj—draugą Edwin Baker. Tik vieną kandidatą pastatė tik delto, kad nesuskaldyti CCF balsų.

Tačiau CCF negalėjo apsieiti nepakišus kojos komunistų kandidatui. Ji nominavo savo kandidatą toj pačioj konstituencijoj, kur Baker nominuotas, nors Baker tenai kandidatavo ir vos neišrinktu buvo dar tuo laiku, kada jis buvo CCF nariu.

Prieš tokią taktiką pradėjo protestuoti patys CCF nariai. Dewdney konstituencijos CCF nominacijų konvencija, kurioj dalyvavo 70 atstovų, pasmerkė už tai provincialį CCF komitetą ir pareikalavo atšaukti savo kandidatą.

* * * * *

Kanadą pasiekė žinios, kad begindamas Ispanijos liaudies laisvę žuvo kanadietis Andrian Vanderbrugge. Tai pirmoji Kanados liaudies žmoniška auka, kritusi nuo Ispanijos liaudies priešų rankos.

Be abejonės, kanadiečiai nepraleis to įvykio neatžymėję tinkamai. Jo vietą užpildys keliais.

Aldermanas Stewart Smith ragina Ispanijos liaudies draugus surengti minėto draugo mirties paminėjimus. Aš manau, kad labai teisingas paraginimas. Lietuvių komitetai Ispanijos liaudžiai gelbėti turėtų imtis iniciatyvos.

* * * * *

ALDLD Winnipego kuopa šio mėnesio 23 dieną minės dešimtmetines sukaktuves. Ta proga norisi pasveikinti minėtos kuopos draugus, drauges, o ypatingai draugą K. Ginkų, kuopos įkūrėją.

Winnipego kuopa yra nudirbusi daug naudingo darbininkiško darbo. Ji paskleidė daug darbininkiškos apšvietos tarpe Winnipego lietuvių. Ji taipgi vadovauja visam trečiam rajonui, kuris visuose vajuose praeityje labai gerai pasirodė ir dabar pasirodo.

Lai gyvuoja ALDLD Winnipego kuopa! Lai auga ir šviečia visos apylinkės lietuvius! Ilgiausių metų draugui K. Ginkui, kuopos įkūrėjui ir nenuilstamam veikėjui darbininkų judėjime, nežiūrint nebejauno amžiaus.

J. Yla

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

ELEKTROS ENERGIJOS KIEKIAI DEBESIUOSE

Profesorius Schonland, nurodinėdamas apie elektros susikoncentravimą ore, nurodo, kad per metus ant viso žemės globo įvyksta šešiolika milijonų audrų su perkūnijomis, kuriose pasireiškia milžiniški kiekiai elektros energijos. Jei žmogus galėtų vienu kartu pamatyti visą žemės paviršių, tai matytų apie 2,000 perkūnijų ir audrų vienu kartu, o per dieną 44,000. Toks tai skaičius pasikartoja sekunda iš sekundos ir tęsiasi per visus metus.

Patikrinimai rodo, kad kiekvienam debesyje yra elektros energijos apie trys milijonai kilovatų, kas reiškia tris kartus daugiau, negu gaunama iš garsiosios Niagara Falls elektros stoties. Tad laike debesio veikimo, iš jo gautos elektros užtektų 10 milijonų gyventojų miestui energijos ir šviesos.

Šios milžiniškos energijos susidarymo priežastimis skaitomi vėjai. Jei debesis ne judrus, jame stebėtinai yra maža elektros, bet kuomet vėjas varo debesį, kuris vidutiniai apskaitant turi apie 300,000 tonų vandens, tuomet reikia suprasti kokią jis turi milžinišką pajėgą ir koks susidaro oro sluogsnių trinimasis. Iš šių priežasčių ir prisipildo debesiai elektra.

Tad padauginus visas vienu kart vykstančias perkūnijas iš jose esamos energijos skaitlinės gaunasi išvada, kad visuomet ant viso žemės globo plaukioja apie 10 bilijonų kilovatų elektros energijos jėga ir leidžia iš savęs žaibus, kurių apsireiškia apie 100 kiekvienoj sekundoj. Šioji debesiuose esanti energija yra lygi vienai dešimttūkstantinei energijos, kurią saulė duoda žemei pavidale šilumos ir šviesos.

Laike perkūnijų pusė tos milžiniškos energijos išsieikvoja žaibams, kurie jungia debesio dalis ir dažnai debesį sujungia su žeme ir tokiu būdu paliuosuoja debesis nuo didelio elektros pritvinkimo.

Šiandien mokslas dar nemoka pakinkyti tą milžinišką energiją industrijos tikslams, bet jau supranta ir išmatuoja jos veikimą. Turint omenyj, jog prieš tris šimtus metų apie elektros buvimą debesi u o s e mokslas visiškai nežinojo ir tik 1752 metais Benjamin Franklin pirmas įrodinėjo, kad debesiai yra pilni elektros, reikia spręsti, jog ateityje mokslas išmoks, kaip tą jėgą sunaudoti žmonijos reikalams.

UŽSISAKĖ KARSTĄ PRIEŠ 47 M., BET NESUNAUDOJO

Prieš 47 metus, 1980 metais, pas vieną Toronto graborių atsilankė jaunas advokatas ir užsisakė pigaus darbo karstą. Sumokėjo $20 ir graboriui pasakė, kad kada reikėsią, tai pranešiąs. Dabar nesenai numirė minėtas advokatas, bet niekas graboriui apie mirtį nepranešė ir buvo palaidotas bronziniam karste. Sužinojęs apie mirtį graboriaus sūnus susirūpino, nes nežinąs ką dabar daryti su karstu. Sako, kad karstas esąs dar geroj padėtyj, tik per 47 metus labai apdulkėjo.

25 ORLAIVIAI SAUGOS ONTARIJOS MIŠKUS NUO GAISRŲ

Ontarijos valdžia, turėdama omenyj, kad pereitais metais gaisrai sunaikino šiaurės Ontarijoj didelius miškų plotus, jau dabar pradėjo rūpintis, kaip laike vasaros saugoti miškus nuo gaisrų. Tam tikslui paskyrė 25 orlaivius, kurie lekios virš miškų ir gaisrui kilus stengsis juos sustabdyti. Prie jų yra paskirta tūkstantis tam tikslui išlavintų vyrų.

KAIP BLIUMAS ŽIŪRĖJO Į MEILĘ 25 METAI ATGAL

Francijos ministerių pirmininkas, Leonas Bliumas, 1912 metais parašė knygą, kurioj davė instrukcijas apie meilę. Dabar tą nori išnaudoti jo priešai, mėgindami prirodyti, kad jis buvo klaidingas ir kad jo pažiūros tame klausime visiškai pasikeitę. Knygoj Bliumas del vedybų pasisekimo davė šiuos patarimus:

1—Nesituokite iš meilės.

2—Geriausias vedyboms amžius moterei turint 30 metų, vyrui 35 metus.

3—Abipusiška meilė nesti visą laiką, užtat nemylėkite perdaug savo žmonos.

4—Sudaryti vedybų aktai bankuose ir advokatų raštinėse vedybas padaro negeromis, nes sutartis pagrįsta ant turtų ir socialinio padėjimo.

5—Vedybos tarp 20 metų merginos ir dvigubai ar trigubai vyresnio vyro yra apgailėtinos, nes vyras yra perdaug patyręs apie moteris.

6—Vyras turi išbarstyti savo liaukines avižas jaunas būdamas, kitaip vedybinis gyvenimas greitai pasidarys jam be skonio.

7—Jei vyrui tenka pasirinkti meilės dalyką pirm vedybų ir po vedybų, paskutinis pasirinkimas yra pavojingu ir ardančiu žmonių laimę.

8—Laimingos vedybos yra niekas kitas, kaip galėjimas kartu gyventi ir būti laimingais.

9—Laimės pagrindas glūdi ant įvairaus pažinimo vienas kito jausmų.

Kada Bliumas rašė tą knygą, jis turėjo netoli 40 metų amžiaus. Jo tikslas buvo duoti moralę pamoką ir prirodyti, kad vyras ir moteris gamtos spiriami prie poligamijos ir kad tiktai tinkamas gyvenidini m a s tam tikrų dalykų, juos padaro artimesniais vienas kitam ir palinksta prie monogamijos (vienpatystės). Tačiau Bliumo neprieteliai primeta, kad tokios knygos išleidimas daugelyje šalių būtų jam barjieru ir neprileistų prie politikos.

8 MILIJONAMS ŽMONIŲ REIKĖSIĄ GYDYTI PROTĄ

Daktaras Hartwell kalbėdamas Pittsburge pareiškė, kad Suvienytose Valstijose ir Kanadoj yra aštuoni milijonai žmonių, kurie šiais metais del protinių suirimų turės atsilankyti pas gydytojus. Pusei iš jų reikėsią suteikti bent kokią protinę pagelbą. Sako, kad ne visi aštuoni milijonai šiandien jau serga protiniai, bet jau turi gemalus beprotystės ir jei juos neapžiūrės gydytojai, tai galės išsivystyti beprotystė.

ROOSVELTIENĖ MANO APIE ŠEIMININKIŲ ALGAS

Suvienytų Valstijų prezidento Roosvelto žmona, kalbėdama per radio pareiškė savo nuomonę, ar jau nėra laikas nustatyti visoms namų ruošos šeimininkėms darbo valandas ir algas. Jos manymu, šeimininkei turėtų būti tik aštuonios darbo valandos.

"Aš kaip kada manau, kad vyro žmona, kuri būna namie ir atlieka visus namų ruošos darbus, privalėtų gauti atatinkamą algą," sako Roosveltienė.

Tačiau kas tas algas turės mokėti, Roosveltienė apie tai nutylėjo, bet iš kalno galima spręsti, kad jų vyrai. O iš kur tų pinigų gaus, Roosveltienė irgi tyli. Tas parodo, kad šiandien politikoj ne visur reikia didelio protavimo, kaip kur ją galima statyti ant šiandien niekuo neparemtų plepalų ir rasti sau šalininkų. Suprantama, kad tas galima tarp aukštus pelnus imančio luomo, bet darbininkai, kurie iš savo algų nepajėgia tinkamai išlaikyti šeimas, apie pačioms algų mokėjimą negali nei svajoti, nors tas būtų ir nebloga.

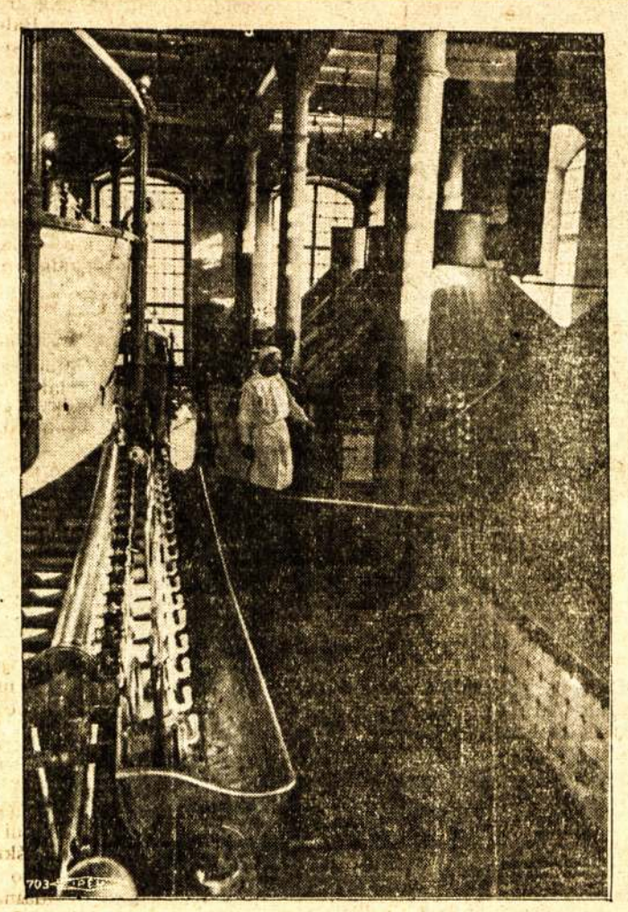

Vaizdas alaus fabrike Maskvoj. Maskvoj yra 3,200 alinių, kavinių ir kitokių užeigos vietų, kur darbininkai gesina troškulį.

KOKIŲ BĖDŲ TURI GELEŽINKELIEČIAI SU PINIGUOČIAIS

Kaip kam atrodo, kad Kanadoje traukinių iščjimo laikas taip nustatytas, jog negalima padaryti jokios atmainos ir jeigu turi kokį reikalą, tai važiuok nuskirtu laiku, nes pavėlavęs negausi traukinio. Tačiau tas didelė netiesa. Štai ką sako Toronto geležinkelių stotics viršininkai:

"Yra Toronte žmonių, kurie iš netyčių atsivelka į geležinkelių kompanijos raštinę ir momentaliai pareikalauja jiems duoti traukinį. Ir yra kitokių žmonių, kurie prieina prie tikietų stalo ir pareikalauja bent į kurią vietą tikieto, iš Pekingo į Timbustoo.

"Pereitą rudenį vienas užsimanė skubiai vykti į savo tėvynę, mes jam išdėstėm visas smulkmenas, kad tik sekančią dieną galima išvažiuoti, ką jis galų gale priėmė padaryti. Kitą dieną jis atvyko į stotį, nusipirko tikietą į Australiją ir išvažiavo į Vancouver. Dabar ir vėl jis atsibastė į stotį ir pareiškė, kad buvęs ne tik Australijoj, bet Indijoj, Chinijoj ir Japonijoj.

"Pirmiau buvo vienas finansierius, kuris turėjo patraukimą ateiti apie 1.30 iš ryto. Įėjęs į stotį, momentaliai užsisakydavo traukinį ir po valandai laiko išvažiuodavo su savo sužadėtine. Jis vienu kartu užsimanė iš New Yorko greitu laiku būti Vancouveryje. Kelią pasirinko per Montrealą. Mes jam suteikėm kelionę greitą kaip galėjom. Turėjome prikabinti tris vagonus bagažui ir duoti jam vieną vagoną. Tas su visu maistu ir aptarnavimu jam kainavo 15 tūkstančių dolerių.

"Toronte gyvena vienas pinigų baronas su šunim. Vieną kartą jis užsisakė speciali traukinį ir važiavo į Montrealą. Mums jį bevežant, staiga užsimanė savo šunį pavedžioti. Mes turėjome jo norą išpildyti ir vienoj mažoj stotyje turėjome laukti visą valandą laiko iki jis pavedžiojo savo šunį."

Tai taip daužosi įvairūs milijonieriai, neišmanydami kaip praleisti darbininkų jiems kraujamą turtą.

Iš Londono praneša, kad karūnacijos dekoracijos, kuriomis buvo išpuošta Westminster Abbey, bus parduotos iš varžytinių. Tarp jų ir 173 pėdų ilgio ir 17 pėdų pločio kilimas, kuris buvo nutiestas procesijai eiti. Kiti daiktai buvo paskolinti iš įvairių kunigaikščių, jie bus gražinti skolintojams.

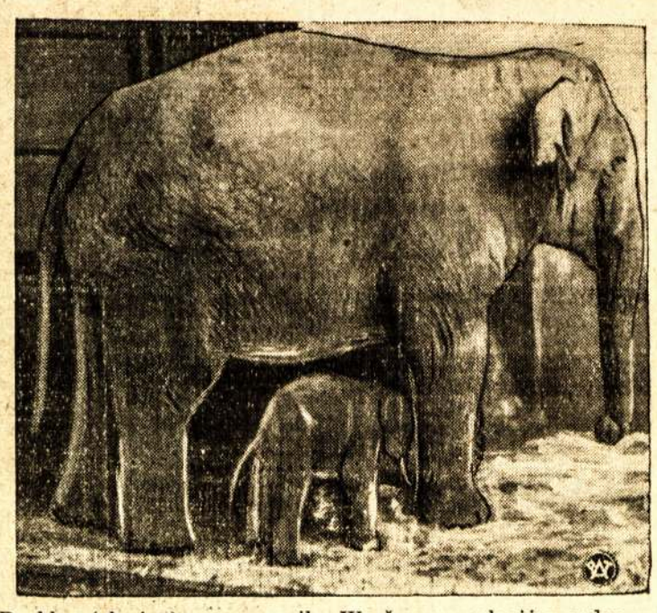

Drablys (slonius) su savo vaiku Waršawos zoologijos sodne.

Prie kanalo galo, netoli Maskvos pastatyta didelė užtvanka, kuri sulaiko vandens srovę ir pakelia vandens apsistojimą 55 pėdas aukščio. Tokiu būdu ten sisiformavo dirbtinas ežeras, kuris užima 127 ketvirtaines mylias. Tas ežeras pavadintas Maskvos Jūra. Jam užleisti vietą turėjo išsikelti iš tos vietos Korčeva miestelio ir virš šimto kaimų gyventojai. Prieš užleisiant vandeniu tą plotą, visi medžiai buvo nuvalyti, kad nekliudytų ateities žuvininkystei. Ežeras pačioj negiliausioj vietoj turi 15 metrų gilumo. Tokiu būdu, kur per šimtmečius gyveno žmonės, dabar liūliuoja vanduo ir jame nardo žuvys, kur darbininkų sostinės gyventojai turės patogumą ir semsis džiaugsmą.

Per tą pačią jūrą paliktas geležinkelis ir plentas, kurie tiesiasi apie 20 kilometrų ant aukštai iškeltų pylimų. Keleiviai važiuodami jau kovo 31 dieną traukiniu matė iš abiejų pusių liūliuojančią naują jūrą, kurioje matėsi salelių ir netoli vienos salelės bažnyčios viršutinės dalys, kuri palikta žuvims ištirti apie buvusius žmonijos dalykus. Šis milžiniškas vandens rezervuaras teiks sostinei vandenį, suteiks progos žmonėms praleisti liuoslaikį ir kartu Maskvą pavers pajūrio miestu.

B a l tųjų-Baltijos, Maskvos-Volgos kanalų pastatymas, tai yra tik pradžia didžiulės vandens kelių sistemos budavojimo. Sovietų valdžia turi išdirbus milžinišką vandens sistemos planą. Toliau bus statomas kanalas, kuris sujungs Volgą su Donu. Tas bus padaryta netoli Stalingrado. Šale to, bus Volgoj pastatytos ties Ribinsku ir Ugliču dvi didžiulės užtvankos, kurios pakels vandens vagą ir suformuos vandens rezervuarus.

Kada tas gigantiškas planas bus užbaigtas, tada Maskva bus sujungta su penkiomis jurėmis: Juodosiomis, Azovo ir Kaspijos, pietuose, Baltijos ir Baltosiomis, šiaurėje.

Maskvos-Volgos kanalas yra pamoka Sovietų Sąjungos žmonėms, parodanti, kad apie ką carizmo kankinami žmonės negalėjo nė pamanyti, tas prie darbininkų valdžios tampa realybe ir dedasi prie šalies gerbūvio. Charakteringa ir tas įvykis, kad šios milžiniškos statybos atidarymas įvyko laike darbininkų šventės, Pirmosios Gegužės. Už devyniolikos metų visiškai pasikeitė šalies vaizdas: pirmiau tos paties šalies darbininkai rinkdavosi tą dieną pademonstruoti savo jėgas del nuvertimo carizmo, o dabar jie demonstruoja savo jėgas, kaip geriau vesti kovą su gamta ir ją pasijungti savo reikalams. Tas rodo ir kapitalistinių šalių darbininkam, kad nereiks jiems amžinai kovoti prieš išnaudotojų saujelę, ateis laikas, kada ir jie turės savo rankose galią ir vietoj kovoti su išnaudotojais, tą energiją galės paaukuoti kovai prieš gamtą.

Maskvos-Volgos Kanalas

Senovėj nešus ant savo krūtinės įvairius apgavikus į plačiąją Rusiją, upių motutė Volga šiandien tapo šalies džiaugsmu; ji neša iš tolimų užkampių plytas, medį, plieną ir kitus statybai ir maistui reikalingus daiktus į tą vietą, kur iš senovės stūkso raudonos Kremliaus sienos. Tokia galimybė attiekimo ir sanitarines problemas. Dabar Volga Sovietų sostinei suteiks penkis kartus daugiau vandens, negu galėjo duoti Maskvos upė. Maskvai vandens trūkumas pradėjo reikštis jau caristiniais laikais, o dabar jo bus pakankamai ir daugiau bus galima kiekvienam gyventojui suteikti, negu jo suteikiasirado iškasus iš Volgos į Maskvos upę kanalą, kuris turi 78 mylias ilgio.

Maskvos-Volgos kanalas tarp pasaulyje esančių kanalų užima labai žymią vietą. Tik Suezo kanalas už ji ilgesnis, nes turi 104 mylias ilgio. Paskui Suezo kanalą seka Maskvos-Volgos kanalas su 78 myliom ilgio, Panamos kanalas su 50 mylių, Kielo su 61 mylia ir Wellando kanalas Kanadoje su 27 myliom ilgio.

Šis garsusis Maskvos-Volgos kanalas 1942 metais pasieks savo pajėgumo ir į vieną pusę perneš 15 milijonų tonų įvairių krovinių. Kiti pasauliniai garsūs kanalai į aoi pusi perneša sekančius kiekius krovinių: Mančesterio kanalas apie šešis milijonus tonų; Wellando, devynis milijonus tonų; Kielo, 16 milijonų tonų; Panamos 27 milijonus tonų ir Suezo apie 35 milijonus tonų. Reiškia Maskvos-Volgos kanalas tik už Suezo kanalą perneš mažiau krovinių, o kitus pralenks.

Naujasis kanalas ne tik išrišo Maskvai daugelį transportacijos problemų, bet vandenio ma New Yorko ir daugelio didelių Europos miestų gyventojams.

Šale to, Volga teiks Maskvos miestui vandenį del irigacijos tikslų. Ji gaivins Naujosios Maskvos milžiniškus daržus ir gėlynus, šmirkš savo vandenį per tūkstančius fontanų, prie kurių darbo žmonės praleis laisvas valandas.

Nuo Volgos, kanalas per 40 kilometrų eina į aukštumas ir turi užeiti ant 131 pėdos aukštumos. Suprantama, kad ant tokio kalno iš Volgos vanduo negali užtekėti savaime. Todel įrengta daug techniškų priemonių: šliužų, pompavimo stočių, užtvankų ir kitų hidrotechninių įrengimų, kurie vandenį varo į aukštumą.

Iš viso tokių įrengimų yra 196. Iš jų yra 11 pagrindinių didžiulių šliužų, 5 pompavimo stotys ir 10 didžiulių užtvankų. Viena tokia užtvanka yra prie Volgos, kuri sudaro didelį ežerą, talpinantį 1 milijoną 420 tūkstančių kubinių metrų vandens.

Kanalo pumpavimo stotyse yra keturi milžiniškos pajėgos profeleriniai siurbliai, k u r i ų kiekvienas gali užvaryti į viršų po 25 kubinius metrus vandens per sekundą — du kartu tiek, kiek vasaros metu per tą patį laiką nuteka vandens Maskvos upe. Vokietijoje įrengti siurbliai teįstengia užvaryti per sekundą tik 8 kubinius metrus vandens.

Kanalo plotis yra 85 ir pusė metro ir juo laivai gali plaukioti po 20 kilometrų per valandą. Vokiečių Kielo kanalu laivai gali plaukti tik po 6 kilometrus per valandą. 7 kilometre nuo kanalo pradžios, skaitant nuo Volgos pusės, matomas nepaprastas vaizdas. Kanalas eina viršum upės, kuri kryžmai perkerta kanalui kelią. Smulkiau paaiškinus šį reikalą atrodo šitaip: apačioje plaukia Sestros upė, kuri suspausta į gelžbetoninius krantus. Skersai viršum u p ė s pastatytas milžiniškas gelžbetoninis lovys, iš abiejų pusių suremtas plieniniais stulpais ir užbertas žemėmis, kurios neleidžia tam loviui išsikėsti. Tuo lovių plaukia kanalo vanduo ir visi laivai. Apačia kanalo pereina daug plentų ir kelių, o viršum septini geležinkelių tiltai ir dvylika plentų tiltų.

Ant Volokalamsko plento yra stebėtinas statybos vaizdas. Ten plentas praeina apačia kanalo, o viršuj kanalo pastatytas didžiulis geležinkelio tiltas. Tat virš automobilistų galvų tuo pačiu laiku plaukia laivai ir virš laivų rieda traukiniai.

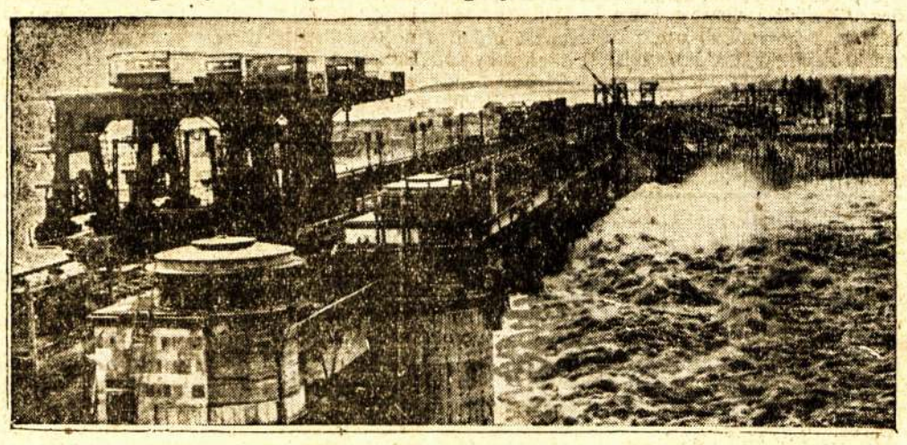

Užtvanka ant Valgos upės, ties Volga-Maskva kanalu, kad pakelti Volgos vandenį iki reikiamo aukščio.

DAUGELIS MATĖ KARŪNACIJĄ PER TELEVIZIJĄ

Londonas apskaitliuoja, kad karaliaus Jurgio VI vainikavimą sekę apie 30,000 žmonių per televiziją, kurios aparatai buvę išstatyti turtingųjų salėse, kinuose ir namuose, toli nuo vainikavimo iškilmių. Vienas televizijos aparatas buvo pastatytas Hyde parke.

SAKO ŽMONĖS LAIKE VAINIKAVIMO LABAI GERAI ELGĖSI

Toronto policija praneša, kad gegužės 12 dieną Toronto piliečiai labai gerai elgėsi, nes pasigavo tik trylika paprastų girtuoklių ir vieną girtą automobilistą. Anglijos sostinės piliečiai parodę dar geresnį pavyzdį, iš jų tik devyni pakliuvę girtame stovyje į policijos rankas.

Bet Londone atsirado įvairių "biznierių," kurie smalsuoliams pardavinėjo sėdynes ir už jas paėmė nuo 50 iki 75 dolerių, o kada žmonės nuvyko atsisėsti ant jų, tai pasirodė, kad tikietai buvo netikri. Šale to, pavogė apie 100 automobilių. Tai vis gero elgesio požymiai.

O Airijoj, tai visai "gerai" pasielgė, nekuriose vietose nudraskė vainikavimo paruoštas dekoracijas ir ant rytojaus susprogdino vieną karališką statulą.

NAZIŲ VARIJOTAS AUSTRIJOJ

Gegužės 14 dieną, 9 valandą ryte, į Innsbruck, Austrijoj, pribuvo nazių varijotas generolas Hermann Goering, bevažiuodamas pas Musolinį. Tai antras vizitas laike mėnesio laiko. Šiuo kartu nazis važiavo specialiu traukiniu ir vežėsi savo policiją. Išlipus Goeringui stotyje, jį lydėjo jo specialė policija, kuri turėjo atatinkamą leidimą būti jo sargyboje.

Ant stoties susirinko Hitlerio agentų gauja ir suriko: "Mes norime Hitlerio." Hitlerio dešinioji ranka, Goeringas, juos padrąsino: "Aš duodu jums garbės žodį, kad čia nesiranda furerio, bet greitu laiku jis čia bus."

VELNIO SALOJ I Š M O K O "PROFESIJOS" IR UŽDIRBO PINIGŲ

Sugrįžo į Paryžių iš Velnio Salos tūlas Ladurelle, kuris tenai išbuvo 15 metų už žmogžudystę. Jis buvo nenužudytas tik del to, kad padarius iš jo gerą žmogų ir paskui parodžius visuomenei. O "geru" žmogum padaryti, jam kalėjimo daministracija davė budelio profesiją su atlyginimu po penkis dolerius už kiekvieno nuteisto mirti galvos nukirtimą. Taip jis besimokindamas "žmoniškumo," per savo atlikimo laiką nukirto vienuolikai nuteistųjų mirti galvas ir už tai gavo 55 dolerius. Už tokį gerą darbo atlikimą jam kalėjimo administracija sumažino bausmę ir pirm laiko paleido, nes esąs pribrendęs draugijiniam gyvenimui, turįs pradžiai pinigų ir prie to moka "amatą."

Kas įdomiausia, kad gerai pasidarbavęs turėjo nukirsti ant giliotinos galvą pirmesniam to kalėjimo budeliui.

NORĖJO NUSIŽUDYTI ŠOKDAMI Į VULKANĄ

Japonijos laivas Nagasaki Maru atgabeno į Šanghajų vieną kiniečių mokinių porą, kurie besimokindami Tokio mokykloje taip įsimylėjo, kad nenorėję atsiskirti. Nesant galimybių jiems apsivesti, vaikinas ir mergina nutarė nusižudyti. Nusižudymui būdą pasirinko Oshima saloje esantį Mihara veikiantį vulkaną: paliko savo viešbutį ir patys nukeliavo į nusižudymo vietą, bet jų nelaimei, apsižiūrėjo policija ir sugavus prie vulkano abudu grąžino į Chiniją.

TIKYBOS MOKYTOJAS PRISIPAŽINO NUŽUDĘS TRIS ŽMONES

New Yorko valstijoj tapo suimtas 23 metų amžiaus Brockelhurst, buvęs sekmadienio mokyklos mokytojas, už nužudymą trijų žmonių, Texas, Illinois ir Arkansas valstijose. Visus nužudęs pasipelnymo tikslu. Jis pirmiau jau buvo pradėjęs daryti užpuolimus, bet pavyko pasprukti su mergina, kurią susitikęs tikybos mokykloje. Jis sakosi žinąs, kad už tai bus nužudytas, bet prašąs išgabenti ten, kur elektros kėdėj sudegina, nes nenorįs būti pakartu.

CASTEL GANDOLFO, Italija, Geg. 17.—Nežiūrint to, kad popiežiui uždrausta ir komunistus keikti, jo sveikata nuolatos silpnėja. Užpuolęs jį labai sunkus dusulys.

Lietuvoje

SUDEGĖ BADAUKLIŲ KAIMAS

Apie balandžio mėnesio vidurį Badaukių kaime, Telšių valsčiuje, sudegė 17 trobesių.

Gaisras kilo iš pilietės Baučienės gyvenamo namo, netvarkingai laikomo kamino, kuris buvo ne iš plytų mūrytas, bet iš vamzdžių, kuriuos deda į kanalizaciją, ir gerai nesudėtas. Užsidegus jos trobesiams, esant sausam orui, labai išdžiūvusiam stogui ir tą dieną iš rytų į vakarus pučiant smarkiam vėjui, tuoj pradėjo degti už kokių 200 metrų esantieji piliečio Tado Lukošiaus trobesiai ir nuo jų tuo pačiu metu užsidegė piliečio Zoros trobesiai, kurie taip pat buvo maždaug tokiame pat atstume ir vienu ypu užsidegė beveik visas kaimas, kurio dalis buvo pavėjui. Ugnis taip greitai ėjo, kad tik vienam trobesiui užsidegus, kiti pradėjo degti net peršokdami kitus už kokių 600 metrų atstu. Jei būtų buvę tuo pačiu ruožtu—pavėjui daugiau trobų, būtų visos sudegusios, nes ugnis ėjo lyg kokia ledų audra—ruožu.

Gaisrą gesinti beveik nebuvo kam, nes tuo laiku daugumas kaimo vyrų buvo Tryškiuose jomarke, o namuose buvo tik moterys ir vaikai, kurie apimti panikos bėgiojo, klykė ir patys nežinojo ką daryti.

Gyvenamų namų sudegė 3, iš kurių nesuspėta išgelbėti net pinigų, o apie kitus daiktus nebuvo nei kalbos. Taip pat sudegė ir kitose trobose buvęs visas inventorius, sėklos, pašaras ir kiti daiktai bei įrankiai. Liko tik akmeniniai pamatai.

Vėjas taip smarkus buvo, kad ant lauko buvęs išvežtas mėšlas už kokių 300 metrų taip pat sudegė. Viso per šį gaisrą sudegė 17 trobesių, kurių nei vienas nebuvo apdraustas. Žodžiu, šis nelaimingas gaisras padarė ūkininkams nuostolių už apie 40,000 litų.

Kaimas dar bendrame valdyme ir tik pernai buvo išskirstytas į viensėdžius, bet ūkininkai dar nespėjo išsikelti ir čia juos užklupo ši baisi nelaimė.

BLOGOS SĄLYGOS KAIMŲ IR MIESTŲ DARBININKŲ

Marijampolė. — Apylinkės ūkininkai skundžiasi, kad jie negauną laukams darbininkų, nors tuo tikslu jie apeiną miestelius ir apylinkes net 20 kilometrų radiusu. Esą darbininkams maloniau vargti be darbo ir skursti miestuose, negu eiti dirbti kaiman, nors kaimuose algos paskutiniu laiku pakeltos ir dar kyla. Yra vietų, kur bernas už metų darbą gauna 300 litų mergina iki 240 litų, pusbernis iki 180—240 litų, piemuo iki 120—150 litų, žinoma, prie to išlaikymą ir drabužius.

Darbininkai sako, kad nors atlyginimai ir dideli, bet darbas be ateities. Jei žmogus nori sukurti šeimyninį gyvenimą, jis negali to daryti dirbdamas kaime, nes to atlyginimo nepakanka šeimai išlaikyti. Kaime geresnės sąlygos dirbti jaunesniems žmonėms, ant kurių pečių negula šeimų išlaikymo našta. Bet tokių žmonių yra maža, todėl ūkininkai ir neranda sau pakankamai darbininkų. Darbininkai, moką laukų darbus, mielu noru eina dirbti padieniais per darbymiečius, jei tik atlyginimas pilnai patenkina minimalinius šeimos reikalavimus. Darbininkai stebisi, kodėl kai kuri spauda juos kaltina, kad jie esą tinginiai, jog neiną į kaimus, ir kodėl ta spauda, gerai įsigilinus į ūkininkų interesus užmiršta būtiniausias darbininkų pragyvenimo sąlygas.

LIETUVOS CENZORIAI PASIŽYMĖJĘ FILMŲ DARKYME

Kiek žinoma, tai Lietuva ar nebus tik tąja šalimi, kurioje mažiausia pagaminama filminių nuotraukų, nes joje dar nėra pagaminta nei vienos filmos. Nufotografuoja tik retkarčiais nekuriuos didesnius įvykius iš kronikos. Pereitais metais tokios kronikos buvo nufotografuota tik 7,384 metrai, kas lygu trims vidutinėms filmoms. Tačiau fašistiniai cenzoriai filmų darkymu gal bus pasižymėję visam pasaulyje. Štai 1936 metais jie cenzūravo 883 filmas, kurių ilgis siekia 1,154,248 metrus. Iš to skaičiaus 40 filmų uždraudė Lietuvoj rodyti, 126 filmoms iškarpė nekurias dalis, o ištisai leido rodyti tik 717 filmų. Turint omeny, jog daugiausia filmų įvežama iš Amerikos, galima suprasti, prieš ką veikia fašistinė cenzūra. Iš šių faktų gaunasi išvada, kad lietuviški cenzoriai nemoka nieko pagaminti, bet už tai jie moka viską sudarkyti.

MERGINOS VOGĖ ŠABASINĮ KUGELĮ

Kaip žinoma, kiekvieno penktadienio vakarą religingi žydai kepdinasi kugelį, kuris šeštadienį sudaro pagrindinį maistą.

Šabasinis kugelis turi būt kepamas specialiame kronsnyje. Pavyzdžiui, Kauno senamiestis yra pasiskirstęs rajonais ir kiekvienas to rajono gyventojas penktadienį neša puodą, kugelį į kepyklą. Bendrai iškeptą kugelį paskui žydai kiekvienas nešasi sau šabasui laikyti.

Į kugelio kepyklą sueina kelių dešimčių žydų šeimų tarnaitės ir čia būna tikra mūgė. Bet prieš kurį laiką iš senamiesčio kepyklų ėmė dingti kugelis. Žydų tarnaitė atneša puodą kugelio kepti, puikiausiai pažįsta savo puodą, bet kai ateina iškepto kugelio atsiimti—neranda savo puodo. Iš pradžios buvo manoma, kad gal puodus sukeičia kitos tarnaitės, bet ši versija nepasitvirtino, nes tarnaitės savo puodus gerai pažįsta, tai vieną, o antra—jei puodas būt pakeistas, tai liktų kitas puodas, ko taip pat nebuvo.

Kepėjams irgi sunku sukontroliuoti, nes tarnaitės į kepyklą ateina tik vieną sykį per savaitę, tai kepėjai jų gerai nepažįsta, o antra—jau tokia buvo nusistovėjusi tvarka, kad kiekvienas atnešęs kepti kugelį pats susiranda savo puodą. Tie nesusipratimai tęsės ilgą laiką, tarnaitės kentėjo nuo šeimininkų už šabasinio kugelio praganymą, o religingos žydų šeimos šeštadienius be kugelio šventė.

Tuo tarpu dvi moterys, gerai žinodamos visą šabasinio kugelio kepimo, atgabenimo ir pasiskirstymo tvarką, eidavo į kugelio kepyklas ir iš ten nešdavosi po porą puodų namo—vogdavo. Kelis puodus pavogusios juodvi paskui visą savaitę iki penktadienio maitindavos šabasiniu kugeliu. Atėjus penktadieniui juodvi vėl eidavo į kepyklas šabasinio kugelio grobti.

Kugelį išvalgiusios juodvi puodus nešdavusios į rinką parduoti. Bet viena tarnaitė rinkoje žiūri, kad parduodamas jų puodas. Tarnaitei tuojau atėjo į galvą, kad jų puodas yra pavogtas iš kepyklos su šabasiniu kugeliu.

Buvo pranešta policijai ir viskas paaiškėjo, tapo suimtos Leonavičienė ir Vinčesaitė, kurios nubaustos po tris mėnesius kalėjimo.

Hepburnas, Ontarijos premjeras (vidury), labai nenorėjo, kad būtų pripažinta United Automobile Workers unija, tačiau buvo priverstas nusileisti. Čia matyti (iš kairės į dešinę) E. J. Carmichael, J. B. Highfield (General Motors atstovai), M. Hepburn, J. L. Cohen (unijos advokatas) ir C. H. Millard (UAW Oshawos lokalo prezidentas), kurie tarėsi Ontarijos parlamento rūmuose ir pasirašė sutartį. UAW unija buvo pripažinta kaip vienintėlė darbininkų reikalų atstovė.

KIEK LIETUVIŠKŲ SKAITYKLŲ UŽDARĖ LENKAI VILNIAUS KRAŠTE

"Vilniaus Rytojus" 26 nr. aprašo kovo 21 d. įvykusį Vilniaus "Ryto" draugijos metinį susirinkimą. Apie draugijos veiklą ir darbo sąlygas pranešimą padarė draugijos pirmininkas K. Čibiras.

1936 m. kovo 20 d. "Rytas" savo žinioje turėjo lietuvių gyvenamuose kaimuose 74 skaityklas. Nuo to laiko iki šių metų kovo 21 dienai buvo uždaryta net 60 skaityklų.

Uždarytos skaityklos buvo šešiuose apskričiuose: Vilniaus—Trakų apskrityje—16; Švenčionių—3; Lydos—20; Ašmenos—1; Suvalkų—2; Gardino—18.

Uždarius skaityklas, buvo paimtos jose rastos knygos. Iki šiol iš visų apskričių (išskyrus Vilniaus — Trakų) storastijų knygos sugražintos draugijos centrui. Tas rodo, kad skaityklose nelegalių knygų nebuvo.

Per tą laiką neįsteigta nė vienos naujos skaityklos. Be to, Balstogės vaivada specialiu raštu uždraudė "Ryto" draugijos bent kokį veikimą Suvalkų ir Gardino apskrityse, kaip esančiuose prie administracijos linijos. Draugijos valdyba del šio reikalo kreipėsi į Lenkijos vidaus reikalų ministeriją, tačiau ir ji Balstogės vaivados sprendimą patvirtino.

Uždarius skaityklas "Ryto" valdyba buvo priversta atsakyti skaityklų vedėjams tarnybas. Bedarbiai vedėjai, kurie tarnaudami mokėjo draudimo įstaigai (Ubezpiecnalnia Spolecznа) draudimo mokestį, kreipėsi į tą įstaigą jiems priklausomos pašalpos. Tačiau visi gavo neigiamus atsakymus, kuriuose nurodoma, kad skaityklų vedėjai darbo neteko del savo kaltės . . .

Buvę skaityklų vedėjai, negaudami niekur darbo, pasiliko gyventi vietose. Daugeliui iš jų buvo uždėtos piniginės baudos (daugiausia Vilniaus — Trakų apskr.) už neva rodomą priešingumą Lenkijos valstybei. Nubaustieji buvę vedėjai bylas perdavė į apygardos teismą ir visas laimėjo.

1936 m. lapkričio 25 d. "Ryto" raštinėje ir pas kai kuriuos valdybos narius buvo padarytos kratos.

Du valdybos nariai buvo apsilankę pas Vilniaus vaivadą. "Ryto" valdyba nesenai nusiuntė Lenkijos prezidentui memorialą, kuriame plačiai nušvietė Vilniaus krašto lietuvių švietimo reikalus.

ŠIURPUS ŽMONOS KERŠTAS

Panevėžys.—Praėjusią savaitę Naujamiesčio valsč., Vadaktėlių vkm., prie malūno, Nevėžio saloje rastas ilgokai vandenyje išbuvęs vyriškos lyties lavonas. Žuvusiojo galva sunkiai sužalota, visas beveik nuogai išrengtas.

Įvykį betyrinėjant paaiškėjo, kad tai pagyvenusio ūkininko Prano Dilkos, gyvenančio Krekenavos vals. Pabiržės vkm., lavonas.

Dilkos žuvimo priežastis—šeimyninis nesugyvenimas. Kvota vedant paaiškėjo, kad Dilką nužudė jo žmona Nastazija apie 50 m. amžiaus. Kaltinamoji prisipažino, kad savo vyrą užmušusi trimis ąžuolinio mieto smūgiais. Tai padariusi kovo 30 į 31 nakties metu. Kai vyras, gavęs tuos smūgius, neberodęs gyvybės žymių, ji pašaukusi jaunamečius savo sūnus, Antaną ir Praną, kuriems padedant lavoną nuvežusi į Nevėžį ir paskandinusi jau judančiam vandeny. Kaltinamoji Nastazija Dilkienė ir sūnus Antanas sulaikyti.

Dilkienė už pasikėsinimą nužudyti vyro seserį jau yra bausta 2 met. sunkiųjų darbų kalėjimo.

TELŠIŲ APSKRITY BUS PASODINTA 150,000 MEDELIŲ

Telšiai. — Balandžio 16 d., Telšių Šaulių kliubo patalpose, apskrities agranomas Tallat-Kelpša sukvietė organizacijų atstovų ir visuomenės veikėjų pasitarimą, kuriame plačiai buvo išaiškinta kaip ir kokiu būdu būtų galima kuo didesnį kiekį pasodinti įvairių medelių.

Tam tikslui išrinktas medelių sodinimo apskr. komitetas ir miesto komitetas.

Valsčių vykdomuosius komitetus sudarys mokytojai ir organizacijų vadovybių atstovai.

Numatyta, kad šiais metais Telšių apskrityje būtų pasodinta 150,000 medelių. Medelių daigais sodintojus aprūpins vykdomieji komitetai. Kad ateityje nepritrūktų daigų, nutarta prie pradžios ir kitų mokyklų įsteigti nedidelius daigynėlius, kuriuos sėklomis užsėtų ir prižiūrėtų mokyklų vadovybės.

Taip pat bus įpareiguoti ir jaunieji ūkininkai užsėti tokius medelynus ir raginami apsodinti savo sodybas, laukų pakraščius ir netinkamus sėjai bei kitiems reikalams šlaitus ir t.t.

KAIP AL. ALEKSANDRAVIČIUS VARGONINKAVO KAPUCINŲ BAŽNYČIOJE

Šių metų pradžioje iš Pabiržės į Petrašiūnus atvyko Alekas Aleksandravičius, 24 metų amžiaus. Atvykęs į Petrašiūnus, kreipės į kapucinų vienuolyno viršininką tėvą Roką ir prašė jį priimti į kapucinų bažnyčią vargoninkauti; be to, Aleksandravičius pareiškęs norą būt vienuoliu kapucinu.

Aleksandravičius buvo į vienuolyną priimtas ir buvo jam duotas darbas raštinėje. Bet savaitę padirbęs (tėvas Rokas sako, kad tik 2—3 dienas) Aleksandravičius dingo. Vienuoliai pasigedo ne tik Aleksandravičiaus, bet ir 72 lt. Tėvas Rokas apie tai pranešė policijai. Bėglys paliko vienuolyne tik savo portfelį su gaidomis. Po kelių dienų policija Aleksandravičių Kaune surado ir patraukė tieson. Tisme liudytoju buvo pašauktas ir tėvas Rokas, kuris prašė vienuolynui iš Aleks. atiteisti 70 litų, o jį nubausti sąlyginiai.

Aleksandravičius kaltu prisipažino ir prašė teismą pasigailėti.

Apylinkės teismas Aleksandravičių pripažino kaltu ir nubaudė trimis mėn. paprasto kalėjimo, bet nuo bausmės atleido su sąlyga, jei per metus laiko nenusikals, ir atiteisė kapucinų vienuolynui tėvo Roko vardu 70 litų.

KAIP KUPIŠKY PADVIGUBINO 3,000 LITŲ

Kokių dar pasitaiko lengvatikių žmonių, rodo ir šis pavyzdys.

Ne per senai Kupiškio miestely vienas pilietis P. pirko žemės sklypą. Kiek laiko pavaldęs, tą sklypą jis pardavė kitiems už 3,000 litų. Tuo būdu jis pelnė apie 700 litų. Keli pažįstami, sužinoję jį turint pinigų, pradėjo jam siūlytis, kad jie juos padvigubinsią. Kam gi pinigai nereikalingi? Pasigodo savo turtą padvigubinti ir minimas mūsų pilietis. Padarė bandymą. "Dvigubintojai" įdėjo į savo presą 5 lt., išėjo du penkličiai. Tuojau miestely tuos padvigubintus pinigus išbandė. Ima! Viskas gerai.

Tuomet pasidrąsinęs P. sutiko, kad meisteriai padvigubintų visus jo 3,000 litų. Tie tuojau sudėjo juos į savo "aparatą," tam tikrą griozdą, padarytą iš kardono ir lentelių ir kietai ten suspaudė tuos 3,000 litų. Visą aparatą su pinigais meisteriai paliko pas P., tik įsakė visą savaitę jo neliesti. Mat, pinigai turi gerai susigulėti, "atsimušti." O jei per anksti jį paliesiąs, tai visi pinigai galį sugesti. Kantriai visą savaitę laukė P., kol galės gauti padvigubintus pinigus. Bet kai praėjo savaitė ir "meisteriai" vis nesirodė pil. P. pradėjo nerimauti. Pagaliau jis atplėšė tą aparatą, bet jokių pinigų ten neberado. Tuomet jis nors nedrąsiai, bet pasiskundė policijai. Policija suėmė vieną "meisterį" Z., pas kurį dar rado 600 litų, o pas kitą nieko neberado. Taip žmogus del gobšumo ir naivumo senatvėj liko vargšas.

KAIP NAPOLEONAS ŽADĖJO LIETUVIAMS LAISVĘ

Šiemet suėjo 125 metai nuo to laiko, kai Napoleonas su savo Didžiąja Armija, žygiuodamas į Maskvą, 1812 metais birželio mėn. 21 d. sekmadienį, 10. 30 val. vakaro atvyko į Vilkaviškį, apsistojęs vyskupo rūmuose, pasirašė ant rūmų sodelio, dar šiandien tebestovinčio, stalo, karo paskelbimą Rusijai. Birželio mėn. 23 d. antradienį, 2.30 val. Napoleonas buvo Aleksote, o birželio mėn. 24 d., trečiadienį, perėjo 5 val. ryto Nemuną, apsistodamas šv. Kryžiaus vienuolyne iki birželio 28 d. Birželio 29—liepos 15 Napoleonas buvo Vilniuje. Tų pačių metų gruodžio mėn. 3—5 d. jis skubiai traukėsi pro Lietuvą, po tragiškai pasibaigusio Maskvos žygio.

Kodel Lietuvių-Fran c ū z ų draugija sumanė švęsti šias sukaktuves? Napoleonas šis genialusis karo vadas, laimėjęs eilę žymių kautynių, ši didi asmenybė, iš paprasto Korsikos

(Pabaiga 6 puslap.)

S. Paknis

Atsiminimai

(Tąsa

—Draugai, mes čia atėjome ne kazokų bijoti, ar ko kito, bet apkalbėti savo reikalus. Draugai darbininkai! Rytoj turime reikalauti didesnio užmokesnio ir trumpesnės darbo dienos. Mes esame labai išnaudojami. Del ko taip yra? Ar mes ne žmonės? Rytoj turime visi išeiti į streiką. Dešimtą valandą visi meskite darbą. Nedarykite jokios žalos niekam. Mes siųsime delegaciją pas fabriko savininkus su reikalavimu, kad pakeltų algas ir sumažintų darbo valandų skaičių.

Toliau kalbėtojas nurodynėjo, kaip reikės daryti.

Snaudžiantis miškas lyg kad džiaugėsi žiūrėdamas į tokią miną žmonių. Gal nebuvo matęs tiek žmonių niekados. Kaip tyčia, pradėjo pūsti mažas vėjelis. Medžių lapai pradėjo pamažu šlamėti. Malonus kvapsnis skleidėsi per miną. Rodos sakyte sakė miniai pasilikti čia, nepalikti miško vieno.

Kada užbaigė savo kalbas, kalbėtojai nusiėmė kepures ir atsikreipė į mišką:

—Atleisk, Snaudžiantis miške! Ačiū tau už tai, kad apgynei mus nuo žandarų.

Po to visi išeidami iš miško užtraukėm: "Sukilk vargų sužavėtoji pasaulio alkanų vergų minia."

Taip ir grįžom atgal, iš kur kas atėjome.

Pirmadienio ryte, taip, kaip ir visada, darbininkai susirinko darban, bet jų ūpas buvo kitoniškas. Bile kas galėjo suprasti, kad ko tai laukiama. Kiek mum buvo žinoma, tai visi laukėm 10 valandos. Kai kurie pradėjo labai nerimauti. Pradėjo kalbėti, kad geriau mirti, negu čia visą amžių kankintis veltui. Po fabriką pradėjo lakstyti užveizdos ir visoki kiti žmonės, ko pirmiau nebūdavo. Visi užveizdos atrodė labai nusiminę, lyg ko persigandę. Atėjo ir mūsų skyriun tie nusigandę žmonės. Įsakė mums eiti į kitą skyriu. Mes pylėm paraką į 12 colių gilzas del kanuolių. Labai nuostabu buvo, kodel mus tenai siunčia. Aiškino, kad reikalinga pagelba prie vario iškrovimo iš traukinio, kuris atėjęs iš kitur. Taip pat ir kitų skyrių darbininkams liepė tą patį daryti. Paslėpė visą progstančią medžiagą, kurios tenai buvo, ir duris užrakino.

Einam paskirton vieton. Suėjome keli šimtai darbininkų. Kiekvienas laukiame 10 valandos. Klausinėjame tarpusavyje, kiek jau laiko. Tas parodė, kad visi buvom susidomėję besiartinančia kova.

Rusijoj streikų iki šiam laikui nebuvo girdėti, tai darbininkams atrodė labai keista. Nežinojo, ką tas reiškia. Nei vienas nežinojo gerai, kaip atrodo tas streikas.

Nupuolė ūpas dirbti. Žiūrim, kad iki 10 valandos tik pora minučių.

Lygiai dešimtą valandą pasigirdo keistas švilpukas — signalas, kad jau tas laikas atėjo, kurio mes taip laukėme. Visos mašinos sustojo. Visi metė darbą, bet ką daryti, tai nei vienas nežinojome.

Iš raštinės atbėgo vokiečių tautos direktorius Biesas. Jis pradėjo grumoti darbininkams, bet neilgai jis galėjo tą daryti, nes jis pasijuto po darbininkų kojomis. Parverstas ponas labai stenėjo, nes jis buvo labai riebus, kaip nupenėta kiaulė.

Darbininkai išsiveržė laukan. Paskui darbininkus išėjo ir Biesas, visas purvinas. Jis buvo greitai paimtas į vežimą ir nuveztas, veikiausiai į ligoninę.

Kada išsiveržėm į lauką, pas visus darbininkus pasireiškė didelis džiaugsmas. Matomai nekurie manė, kad reikalavimai bus greitai išpildyti ir galės grįžti darban su laimėjimais. Bet taip nebuvo. Tuo laiku tik delegatai nuėjo į raštinę su reikalavimais (kas juos išrinko, aš nežinau).

Visi nuėjome prie raštinės durų ir laukiame savo komiteto išeinant. Išlaukėme kokią valandą, bet jo išeinant nesimatė. Vietoj to, pamatėm ateinant didelę gaują mušeikų ir žandarų. Visi nusigandome, nes manėme, kad su jais reiks turėti didelę kovą. Bet tuo pačių laiku pamatėm ateinant tūkstantinę miną žmonių. Tai buvo Ružeino šautuvų darbininkai. Tame fabrike dirbo 50,000 darbininkų. Paskui pasirodė Tulski Perevozna Meisterskaja darbininkai, kurių tenai dirbo apie 12,000. Taipgi darbininkai pradėjo rinktis ir iš kitų mažesnių fabrikėlių.

Iki tam laikui ta vieta nebuvo mačiusi tiek daug darbininkų. Mušeikos tos minios išsigando ir prapuolė, kaip pavasarį sniegas. Neteko jų daugiau matyti.

Visų darbininkų ūpas linksmas. Laukiame išeinant savo vadų. Jau beveik dvi valandos laiko, kaip laukiame, o jų nesimato. Pradėjome klausti vienas kitą, kas atsitiko su jais, del ko jie taip ilgai tenai būna? Gal žandarai juos suareštavo? Jokios žinios apie juos nėra.

Kitų dirbtuvių darbininkai pradėjo pasakoti, kad jų streikas prasidėjo 11 valandą. Vadinasi, mūsų dirbtuvė turėjo išeiti vieną valandą anksčiau. Iš to supratome, kad toks planas buvo. O vėliau paaiškėjo, kad tas buvo tam, kad apgauti žandarus. Nors mūsų vadai neturėjo didelio patyrimo, kaip streikus vesti, bet labai puikiai sugalvojo. Mat jie gerai žinojo, kad reikės turėti reikalą su mušeikomis ir žandarais. Jie žinojo, kad jeigu išeis visi kartu, tai ir fabrikantai suorganizuos daugiau mušeikų. O kai jie nežinojo, kad darbininkai ateis nuo kitų dirbtuvių, tai nesumobilizavo tiek daug.

Visi atydžiai laukiame vadų. Visų akys nukreiptos į raštinės duris, bet jų nėra. Tuo tarpu vienas darbininkas užlipo ant vežimo, kuris tenai buvo lyg tyčia pastatytas, ir iškėlė ranką, kad visi nusiramintų. Jis pradėjo kalbėti:

—Matote, draugai, kad kur vienybė, ten ir galybė. Kada mes visi solidariai laikomės, tai ir mušeikos su žandarais nedrįso užkabinti. O kaip mums būtų, jei mūsų būtų mažai? Jei mes būtume neorganizuoti? Ar jie būtų praėję pro mus nieko nedarydami? Ne, draugai, nebūtų praėję: būtų užpuolę ant mūsų, kaip vilkai ant nekaltų avių. Draugai, mes dabar esame streikieriais. Mes turime taip daryti, kaip kitų šalių darbininkai daro. Mes turime sergėti dirbtuves nuo streiklaužių, kad nelaužytų streiko. Būkime tvirti, kaip uola. Laikykimės vieningai, kad niekas negalėtų mus pergalėti; kad atsiektume savo tikslo—priverstume išpildyti mūsų reikalavimus. Lai gyvuoja viso pasaulio proletariatas! Lai padeda mums laimėti streiką!

Mes visi surikome "Ura!"

Sugrįžo ir mūsų delegatai. Jie pareiškė, kad turime tęsti kovą ir toliau, nes fabrikantai nenori viską išpildyti.

—Draugai,—tęsė delegacijos pirmininkas, — neturite nusigąsti. Labai gerai matyti, kad fabrikantų kojos dreba. Fabriko vedėjas nesustojo telefonavęs mums tenai esant. Kiek matyti, mūsų streikas bus tuojau laimėtas. Nors dar gerai jo nepradėjome, bet yra viltis jį išvystyti, kad jis būtų pasekmingas. Fabrikas negali būti ilgai uždarytas, nes turi daug užsakymų. Laikykimės solidariai, būkite diena dienon prie dirbtuvių, kad laikyti jas uždarytas iki mūsų reikalavimus išpildys.

Taip ir sergėjome keletą dienų. Buvo matyti, kad nori streiklaužius statyti, bet bijojo, nes jautė, kad gali būti jiems blogai.

Šeštą dieną grįžome darban laimėję visus reikalavimus. Kurie prieš streiką gavome 80 kapeikų į dieną, po streiko gavome 90 kapeikų. Pirmiau dirbome 12 valandų, o po streiko 10. Taipgi už tas penkias dienas, kurias streikavome, gavome užmokėti.

Visi dirbome ir džiaugiamės. Tiek ant karto laimėti, tai ne juokas. Kalbamės, iš kur tie tokie geri žmonės atsirado, kurie mus išvedė ant streiko, lyginai taip, kaip tas biblinis Maižiešius žydus iš Egipto. Buvo tokių darbininkų, kurie sakė, kad dievas taip davė. Bet daugiuma sakė, kad socialistai buvo tais geraisiais žmonėmis, nes tais laikais socialistai buvo revoliucinio judėjimo organizatoriais.

Bet neilgai teko m ų m s džiaugtis tais laimėjimais. Padirbus porą dienų, pasirodė visokių žmonių. Pradėjo landyti po visus kampus ir ko tai ieškoti. Atsirado daugiau užveizdų, kurie pradėjo rašinėti. Vieną rytą užveizda atėjo ir pas mane. Užrašė pavardę ir liepė eiti į raštinę.

Kada atėjau prie raštinės, radau 500 žmonių. "Ko jūs čionai laukiate?" užklausiau. Atsakymą gaunu, kad nežino. Jiems taip pat buvę įsakyta ateiti, bet kam, tai nesakė.

Tuom laiku išėjo iš raštinės direktorius ir užlipęs ant kėdės pradėjo:

—Didelė didžiuma darbininkų, kurie dirba šioj dirbtuvėj, priešingi maištininkams. Jie visi susirašė, kad maištininkus reikia paleisti iš šios dirbtuvės, o jei nebus tas atlikta, jie patys žada mesti darbą. Nekaltinkite už tai fabrikantų, nes jie pildo darbininkų reikalavimus. Mes esame priversti jus atleisti iš darbo.

Tuo laiku man į galvą atėjo klausimas, kas mane išdavė ir už ką? Vėliau sužinojau, kad mane išdavė lituvis P. Vaišutis, kilęs iš Rosališkių kaimo. Girdėjau, kad jis gyvena Chicagoj, Ill. Jis dirbo tuomet kitam skyriuje. Jis pasirašė, kad niekad neis ant streiko, neklausys jokių "maištininkų." Už tai jiems žadėjo amžiną darbą ir nevaryti ant karo.

Mes tuomet šaukėmės į kitų dirbtuvių darbininkus, prašydami pagelbos. Bet mes vistiek likome apgauti. Fabrikantai labai gudriai sugalvojo. Sustabdė dirbtuves ant kelių dienų, būk tai del atskaitos, kiek streikas išlaidų padarė. Tada ne tik mes nedirbome, bet ir visi. Nebuvo kaip priešintis. Tiesa, už kelių dienų užgirdau švilpuką šaukiant į darbą ir skubinau eiti į darbą, bet gavau žinią, kad mano darbas dar neina, reikia palaukti, kol būsiu pašauktas. Taip ir turėjau laukti. Niekad mūsų nebešaukė.

Tai taip pavyko tiems fabrikantams atsikratyti daugiau susipratusių darbininkų. Visi darbininkai džiaugėsi laimėjimais, bet paskui leidosi fabrikantams suvedžioti ir išvyti tuos draugus, kurie darbavosi už jų būvio pagerinimą.

Pradėjome ieškoti darbo kituose fabrikuose. Einu į vieną, einu į kitą. Visur klausia, kur dirbau. Kaip tik atsakai, kad Prakatnai patronų fabrike, tuoj rankas pakrato ir atsako, kad nėra darbo šitoj dirbtuvėj. Kai kur liepia ateiti kitą dieną. Taip diena iš dienos ir vaikščiojom nuo fabriko iki fabriko.

(Bus daugiau)

Kanados ir Amerikos Lietuviai

PRISIMINUS DEŠIMTS METŲ ATGAL

KAIP TAPO SUORGANIZUOTA ALDLD 217 KUOPA WINNIPEGE

Pavasaryje, 1927 metais, atvykau iš Albertos provincijos į Winnipegą. Winnipegas tuo laiku atrodė, kaip kokia imigrantų sostinė. Išėjęs į Main strytą visuomet matydavai būriais einančius europiečius imigrantus, dažnai nešančius pintines, lagaminus ar maišus. Tai žmonės, kurie buvo nesenai atvykę iš įvairių Europos valstybių ir susirūpinę teiravosi, kur bus galima gauti bent kokį darbą ir iš jo pasidaryti sau pragyvenimą. Tarpe jų, pasitaikė nemaža ir lietuvių.

Vienoj gatvėj, šale pigių restoranų, lietuviai rinkdavosi į vieną pulruimį, kurio savininkas buvo ukrainietis. Kiek pirmiau atvykę lietuviai, tam pulrūmyje buvo jau pramokę boles badyti, o naujai atvykę stengdavosi išmokti to amato. Nežinau kas atnešdavo į tą pulrūmį "Laisvę," "Vilnį" ir "Keleivį." Interesuojantieji spauda lietuviai, tuos laikraščius leisdavo iš vieno į kito rankas. Ka kas užvesdavo įvairiais klausimais diskusijas ir taip slinkdavo dienos. Iš pulrūmio eidavome į darbo biržą darbo paieškoti, o jo negavę, eidavome į geležinkelio stotį pasitikti naujai atvykstančių imigrantų. Tarpe jų ieškodavome lietuvių. Tačiau, nežiūrint, kaip kas ir kur gyvenome, visi rinkdavomėsi į pulrūmį, kaipo į vieną lietuvių centrą.

Mieste buvo sunku gauti darbo. Nekurie lietuviai imdavo kontraktus iš darbo biržos ir vykdavo ant farmų. Aš iš Albertos provincijos atvykau su menku finansiniu rezervu, taip, kad už mėnesio laiko mano finansai susitraukė iki vieno dolerio, tad ruošiausi neatidėliojančiai vykti uždarbiams ant farmų. Bet kaip ant laimės tą pačią dieną gavau darbą prie namų statybos ir taip pasilikau Winnipege.

Per dieną dirbdavau sunkų prie cemento liejimo darbą, o vakare nueidavau į pulrūmį susitikti su draugais. Pulrūmyje besikalbant su lietuviais, priėjo prie manęs draugas Ginkus ir kvietė ant sekmadienio po pietų ateiti pas jį į namus, kur šaukiamas lietuvių susirinkimas ir norima įsteigti kultūrinę organizaciją—ALDLD.

Šeštadienyje gavau pirmą sąvaitinę algą, atsilyginau draugams, kuriems jau buvau skolingas kelis dolerius. Sulaukęs sekmadienio, suradęs restorane dar vieną lietuvį, kuris įdomavosi organizaciniu veikimu, nuėjau pas draugą Ginkų. Čia radome dar keletą lietuvių. Ne po ilgam, draugas Ginkus atidarė susirinkimą ir apibudino ALDLD reikšmę lietuviams darbininkams ir susirinkusius kvietė steigti Winnipege ALDLD kuopą.

Didžiuma susirinkusiųjų sutiko stoti į ALDLD. Tuojaus iš sutinkančių stoti į organizaciją tapo išrinktas kuopos komitetas. Išrinktasis sekretorius surašė visų pavardes. Atsikreipiau, kad ir mano pavardę įrašytų ir užsimokėjau dolerį penkiasdešimts centų narinių duoklių, o man iš Winnipege uždirbtų pasiliko apie dešimts dolerių.

Kol išvykau iš Winnipego, tai teko dalyvauti dar keliuose ALDLD 217 kuopos susirinkimuose. Arčiau susipažinau su visais aldiečiais ir gavau nuo draugo Narutavičiaus pasiska i t y t i marksistinių knygų, kurios man padėjo atsistoti ant teisingo darbininkų klasės politinio pagrindo ir per dešimts metų tenka dirbti mums lietuviams brangioj organizacijoj kultūrinį darbą.

Per Winnipegą pervažiavo tūkstančiai lietuvių imigrantų. Tad Winnipego ALDLD kuopa ir jos nariai tarp tų praeivių paskleidė daug klasinio supratimo ir dalį jų įtraukė į ALDLD. Tikiuosi, kad winnipegiečiai savo kuopos darbus plačiai apibudins spaudoj.

Brangūs draugai ir draugės. Winnipego ALDLD 217 kuopos nariai-ės! Jums minint savo brangias kultūrinės draugijos 10 metų sukaktį, aš savo mintimis esu su jumis ir prisimenu dešimties metų savo darbą literatūros draugijoj.

ALDLD 217 kuopos dešimties metų sukakties proga sveikinu visus Winnipego ALDLD kuopos narius ir nares, ypatingai draugą Ginkų, tos kuopos įkurėją, kuris nenuilstamai per dešimtį metų darbuojasi kaip ALDLD, taip ir viso darbininkiško judėjimo stiprinime, nežiūrint savo jau nebejauno amžiaus.

Draugiškai, **V. Raila**

ALDLD Pradėjo Smarkinti Savo Veikimą

Praeitame Liaudies Balso numeryje net iš keturių korespondencijų matėme, kad organizacinio fondo kėlimo klausimas pasviro į gerąją pusę. Draugai kapuskasingiečiai ir winnipegiečiai jau sukėlė pusėtiną sumą, fort williamiečiai, edmontoniečiai ir torontiečiai pasisakė ir skubiai ruošiasi į darbą. Turint omenyj, kad montrealiečiai jau senai kaip kelia organizacinį fondą, galima pripažinti, jog iki šiam laikui jau apie 80 nuošimčių ALDLD kuopų stovi už organizacinio fondo sukėlimą. Tačiau tenka priminti, kad keios kolonijos po truputį snūduriuoja ir netaria galutino žodžio. Šiomis dienomis išsiuntinėtos į kuopas aukų rinkimo blankos, tad draugai nevilkinkime, bet meskimės į darbą, kad atsiekus mūsų užsibrėžtą tikslą.

Tenka priminti, kad paskutiniu laiku pagyvėjo ir visas AL DLD veikimas, ypatingai Edmontone ir Fort Williame, kur sugrįžę draugai iš žiemos darbų padarė po porą gana svarbių susirinkimų. Taipgi sujudo apsimokėti ir narines duokles, vien praeitą sąvaitę gauta virš $40.00 narinių duoklių. Tai gražus ženklas, kas turėtų būti paraginimu ir kitoms kuopoms, kad jau laikas kolektuoti narines duokles.

Naujų narių gavimo vajus pasibaigė. Rezultatai ne pergeriausi, bet galutinų atskaitų dar negauta. Nekurios kuopos siuntė naujų narių blankutes tiesiog į centrą, tad K.V.K. negali tikrai pasakyti kiek, iš viso gauta. Tačiau edmontoniečiai pasisakė, kad pasistengs kiekvienas narys gauti po vieną naują narį. Jų pavyzdį turi pasekti ir kitos kuopos, nenuleisti rankų ir atpildyti ką laike vajaus nepadarė.

Sveikiname ALDLD 217 Kuopą

ALDLD Kanados Veikiantis Komitetas savo posėdyje plačiai apsvarstė Winnipege esančios ALDLD 217 kuopos reikšmę. Kanados lietuvių darbininkų judėjime ir nutarėme draugams ir draugėms pasiųsti proletarišką pasveikinimą 10 metų kuopos sukaktuvių proga ir širdingai palinkėti, kad kuopa dėka jos aktyvių draugų ir ant toliaus pasiliktų lietuvių darbininkų organizavimo pioniere.

Draugai ir Draugės! Jūsų kuopos dešimtmetinės sukaktuvės svarbios ne vien Winnipego ir apylinkės lietuviams, bet ir visos Kanados lietuviams. Svarbu yra ne tik tuom, kad jūsų kuopa yra dalimi Kanados darbininkiško judėjimo, bet dar svarbiau, jog atliko ir atlieka svarbiausios pionierės užduoti. Kuopai esant tokioje geografinėje padėtyje per kur pervažiavo beveik visi iš Lietuvos atvykę lietuviai, jos aktyvūs draugai juose pasėjo pirmas darbininkiško supratimo sėklas ir to dėka šiandien daugelis aktyvių draugų kitose kuopose yra 217 kuopos auklėtiniai. Tad ji turi ne tik Winnipego ir apylinkės lietuvių organizatorės vardą, bet ir visos Kanados lietuvių organizatorės vardą.

Linkime kuopos pionieriams geros sveikatos ir jaunesniems draugams ir draugėms su tokiu pat pasisekimu darbuotis darbininkų klasės naudai, kaip kad darbavotės per pirmą dešimtmetį.

M. Guoba
K.V.K. Sekretorius

Parama Del Weekly Clarion

ALDLD 69 kuopa, Lethbridge, Alta, del Weekly Clarion paramos gerai pasidarbavo. Draugės ir draugai pasidarbavo šiame vajuje ir sukėlė $12.85.

Tad tariame padėkos žodį visiems rėmėjams ir pasidarbavusiems šiame vajuje.

Kuopos Valdyba

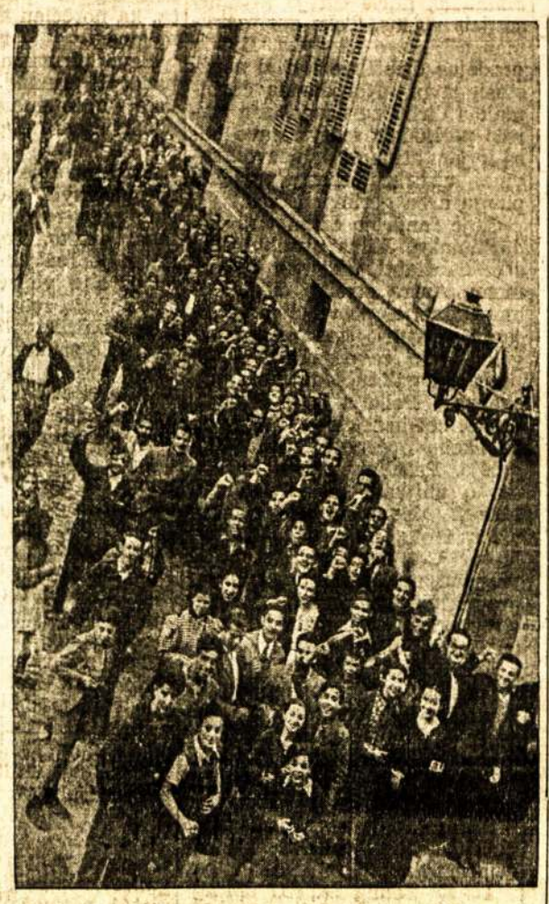

Dešinėj, liaudies milicijantas lygina prie savęs ant Madrido numestą ir nesprogusią bombą. Ženklai rodo, kad ji gaminta Vokietijoj. kairėj, Madrido studentų demonstracija išreiškimui simpatijos liaudies valdžiai.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas: — Kiek man yra žinoma, tai Sovietų valdžia priešinga karaliams, bet Sovietų Sąjungos atstovai dalyvavo Anglijos karaliaus Jurgio VI karūnacijos iškilmėse. Kaip išaiškinti tokį Sovietų Sąjungos pasielgimą? Ar tai ne užgyrimas karalių?

Montrealietis

Atsakymas: — Jei dalyvavimas apeigose reikštų užgyrimą, tai visi kapitalistų šalių valdžių atstovai, kurie dalyvauja Sovietų Sąjungos švenčių apvaikščiojimuose, irgi užgiria jas, kaip pavyzdžiui Pirmosios Gegužės, Spalio Revoliucijos minėjimus. Sovietų Sąjungos valdžia turi sudarius sutartis su daugeliu šalių ir palaiko draugingus ryšius. Del to jai tenka dalyvauti tuose valstybiniuose įvykiuose, į kuriuos ji būna kviečiama. Tokia jau diplomatija. Bet tas nereiškia, kad ji turi sutikti su viskuo, kaip kapitalistų atstovai nesutinka su viskuo, kas būna daroma Maskvoj, nors jie dalyvauja tenai.

* * * * *

Klausimas:—Šiandien juk nepaslaptis, kad komunistai griežtai stovi už proletariato diktatūrą. Bet kodel jie smerkia Ispanijos trockistus, kurie reikalauja steigti proletariato diktatūrą? Ar tai ne atsisakymas nuo proletariato diktatūros principo?

Ne Komunistas

Atsakymas:—Ką draugas pasakytum, jei pamatytum ūkininką žiemos laiku sėjant kokius nors javus? Manome, kad pasakytum, jog tas ūkininkas neturi proto. Taip yra ir su Ispanija. Dabar Ispanijoj ne socialistinė revoliucija, todel ir kalbos apie proletariato diktatūrą ne vietoj. Dabar steigimas proletariato diktatūros reikštų tą patį, ką avižų sėjimas ant sniego. O trockistai, keldami proletariato diktatūros klausimą, kaip tik panašiai elgiasi. Šiuo laiku Ispanijoj klausimas stovi, kaip sujungti visas jėgas kovai prieš fašizmą, už respublikos apgynimą.

* * * * *

Klausimas: — Aš pastebėjau Liaudies Balse atsakymą vienam kavalieriui, kuriame nurodoma, kad vyrui visuomet reikia eiti gatvės pusėj. Aš manau, kad tai labai geras nurodymas, iš kurio ne vienas nemandagus kavalierius pasimokins. Aš irgi norėčiau paklausti, ką daryti tuomet, kai tenka eiti su dviem, tai yra, iš kurios pusės? Man atrodo, kad tada geriau eiti viduryj.

Kitas Kavalierius

Atsakymas: — Žinoma, kiekvieną vyrą traukia lysti į vidurį moterų, bet gatve einant nesudaro skirtumo: ar su viena, ar sukeliomis einama, vyras visuomet turi eiti gatvės pusėj, kad būtų pasirengęs apginti moteris nelaimei pasitaikius.

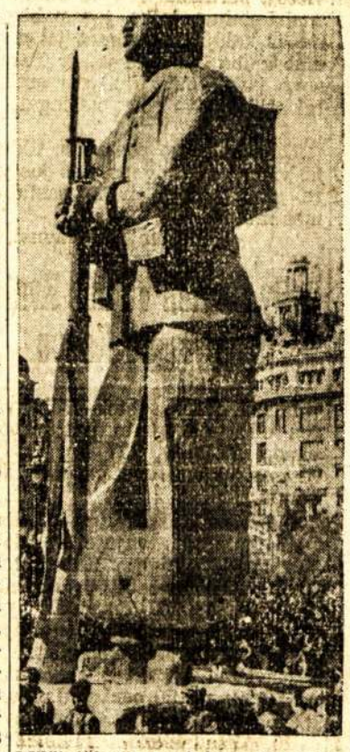

Milžiniškas paminklas Barcelonoj, pastatytas atminčiai savaniorių, kurie stojo į liaudies armiją, kad apginti Ispanijos laisvę nuo įsiverželių fašistų.

Kontrolės Komisijos Pranešimas

TORONTO.—Padarius kontrolę pas Kanados Darbininkų Apsigynimo Lygos Morkūno skyriaus finansų sekretorių, rasta sekančiai:

Nuo 1936 metų sausio 9 dienos iki 1937 metų geg. mėn. 9 dienos pajamų buvo $82.71 (įskaitant likusią sumą iš praeitų metų). Per tą patį laiką išlaidų padaryta $67.86. 1937 metų geg. mėn. 9 dieną ižde liko $14.85.

Visos išlaidos atatinka su pakvitavimais.

Kontrolės komisija:
J. Barčas
E. Balčiūnas
V. Straževičius

Pradėjo Daugiau Išnaudoti Miškų Darbininkus

Joubau, B. C.—Čionai miškų kompanijos išgalvojo dar naują, iki šiol negirdėtą darbininkų išnaudojimo būdą. Išmislijo bosams duoti nuo padaryto darbo bonus. Nors bosų algos buvo nemažos, bet dabar nuo kiekvieno rąsto dar gaus po pusantro cento. Tokiu būdu jiems išeis po dešimtį dolerių į dieną. Už tai dabar jie pasiryžę iš darbininkų atimti paskutinę darbo jėgą, kad tik daugiau darbo atlikt ir sau į kišenę daugiau įsižerti. To pasekmėje įvyksta daug nelaimių. Tačiau laikas miškų darbininkams suprasti, ką reiškia tokia darbo sistema ir prieš ją organizuotis.

Miško Vergas

Redakcijos Atsakymai

A. Piščikui, Edmonton, Alta. Laikraštį siuntinėsime iki draugas galėsi pradėti dirbti.

Dedūrai, Edmonton, Alta. Ačiū už dolerinę dovaną. Laikraštį pradedame siuntinėti.

O. Ališauskienei, Vineland, Ont. Jūsų surinktas aukas $3.35 perdavėme "Daily Clarion," ačiū.

SDKLSPD 7 Kp. Komisijai, Winnipeg, Man. Liaudies Balsas neima atlyginimo už įtalpinimą korespondencijų, jei jos nereikalauja padidinimo laikraščio ar kokio nors specialaus darbo. Jūsų aprašymas bus patalpintas prie pirmos progos be jokio atlyginimo. Tuos tris dolerius, kuriuos buvote paskyrę, galite paaukoti laikraščiui arba kam kitam, jei kuopos nariai nebus priešingi.

Senam Antanui, Montreal, Que. Mums atrodo, kad nebus naudos vesti polemiką su Naujienų korespondentais, kurie nesijaučia atsakomingi už tai, ką jie rašinėja. Daugumos korespondentų raštai buvo taikomi pakenkimui lietuvių vienybės augimui. Vietoj polemikos su jais, parašykite ką iš Montrealo lietuvių gyvenimo ir veikimo, iš to bus didesnė nauda visiems skaitytojams.

Edmontoniečiui, Edmonton, Alta. Jūsų straipsnelio negalėsime panaudoti, nes jis nieko konkretaus nepasako. Vietoj apginti kitą dar save įpainiojate į kokią tai neaiškią bylą. O kitą, mes manome, kad nežiūrint, kas ir apie kieno padarytas klaidas teisingai aprašo, tai nėra joks šmeižimas ir kolionė, bet draugiška kritika. O kritika turi būt remiama ne sausais ir nesuprantamais gazdinimais, bet rimtais faktais, ko jūsų rašinyje visai nesimato.

Montrealiečiai Organizac. Fondui Sukėlė Apie $120

Geg. 14 d. ALDLD 47 kuopos narių mėn. susirinkime valdyba raportavo, kad užsibrėžtas planas sukelti $150 del nacionalio organizacinio fondo imamas visu rimtumu ir jau $100 tam tikslui sukelta. Likusi dalis plano manoma išpildyti. Kaip atrodo, tai senelė ALDLD 137 kuopa savo dukters gali būti smarkiai pralenkta.

ALDLD 137 kuopa ligi tam laikui yra sukėlus apie $25.00, tai irgi gera pradžia. Kuopa nutarusi, kad esamu laiku visi ruošiami kuopos parengimai eitų nac. organiz. fondo kėlimui, pakol bus pravestas planas—sukelta $150 kuopos pastangomis.

Tai girtinas įvertinimas darbininkų judėjimo. Nors sunku darbininkams ekonominiai aukotis, bet vertindami tą, kad 90 nuošimčių mūsų klasės brolių dar neorganizuotų, remia sulyg išgalės ir įvertinimo. Gerai, kad draugai palygina pasiaukavimą mūsų draugų, kurie aukoja savo gyvenimą revoliuciniam judėjimui ir įvertindami tai imasi į savo rankas tų draugų palaikymą, kad jie galėtų visą savo energiją atiduoti darbininkų klasės organizavimui.

Mūsų judėjimo priešai ir kartais neorganizuoti darbininkai, neįvertindami pilno laiko organizacijų veikėjų svarbumo, pradeda net atakuoti ar reikšti nepasitenkinimą prieš tokį mūsų organizacijų žygį, bet kaip tik tenka susidurti su bosais kovoj už savo kasdieninius reikalus, tuoj pradeda rimčiau įvertinti ir girtinai remia organizacinių veikėjų palaikymą ir bendrai organizacinį darbą.

Montrealiečiai jau keli metai garbingai veda organizacijų stiprinimo darbą ir esant reikalui ėmėsi atsakomybės palaikyti pilno laiko organizacinius darbininkus. Nors pradžia darbo buvo sunki, bet ačiu pasidarbavimui draugų visi sunkumai nugalimi. Dabar kilus klausimui palaikyti nacionalį organizatorių, montrealiečiai nė nemano atsilikti nuo kitų kolonijų. Kartu paminėtina tas, kad montrealiečiai su džiaugsmu veda nacionalio org. fondo kėlimą matydami užiuginančias žinias apie kitų kolonijų draugų įvertinimą to taip svarbaus darbo.

L. B. Korespondentas

A.L.D.L.D. Imasi Unijų Organizavimo

MONTREAL.—Pirmiau buvo apleistas unijinis veikimas AL DLD kuopose. Industrinių unijų komitetų veikimas nebuvo tikrinamas ir nereikalaujama atsakomybės iš jų.

Dabar kuopose perorganizuoti industriniai komitetai. Draugijos nariai paskutiniuose susirinkimuose pasisakė už davimą talkos industriniams komitetams unijų organizavime. Komitetai susirišę su unijų centrais ves darbą pirmyn. Jų dienotvarkėje svarbiausias klausimas, tai plieno darbininkų organizavimas. Kitų industrijų darbininkams irgi galimai gelbės organizuotis unijose.

Vyriškų drabužių siuvėjai jau pusėtinai susiorganizavę unijon. A.C.W. of A. unijos lokalas Nr. 242, pagerbdamas lietuvius už talką siuvėjų organizavime, apvaikščiodamas lokalo čerterio gavimą užkvietė ALDLD atsiųsti atstovų į jų ruošiamą didelį pokylį, gegužės 22 d., Garmen Sylva salėje.

Aldiečiai, dirbkime unijų organizavimo darbe, nes tai svarbusis mūsų darbas. Darbininkų unija, tai didžioji tvirtovė kovose prieš bosus, jų viešpatavimą, už darbo žmonių buvio pagerinimą.

L. B. Korespondentas

Kailiadirbiai Parėmė Ispanijon Išvykstantį Draugą

MONTREAL, Que. — Prieš dvi sąvaiti Holander dirbtuvėje gavo darbą vienas hungarų tautybės darbininkas. Dvi dienas išdirbus, pravedus visus formulumus ir atradus, kad jis jau apie 40 metų amžiaus—tapo atleistas, kaipo persenas.

Atleistas iš darbo darbininkas pasirįžo kuomi nors prisidėti prie kovos, prieš tokį bosų pasielgimą. Jis nutarė išvykti Ispanijon talkon liaudžiai. Darbininkai, sužinoję tokį jo žygį, skubotai pasitarę surinko jam dirbtuvėje $9.25.

Šitas įvykis rodo, kaip darbininkai įvertina Ispanijos kovojančios liaudies reikalus ir bendrai darbo žmonių kovą už demokratiją.

Darbininkas

Gražiai Parėmė Ispanijos Liaudį

MONTREAL, Que., Geg. 8.—Draugas J. Braknys, persikėlęs naujon vieton gyventi, suruošė įkurtuves. Pasikvietęs nemažai būrį savo draugų gerai pavaišino. Pasivaišinę ir pasikalbėję prisiminė ir Ispanijoj kovojančius mūsų brolius. Drg. J. Č. paaiškinus svarbą remti Ispanijos kovojančią liaudį, svečiai nutarė galimai paremti. Sumesta $10.68 aukų, kas ir perduota Ispanijos Medikalės Pagelbos Komitetui, 1104 Beaver Hill Ave., Montreal, Que.

Girtinas pavyzdys kitiems progresyviams darbininkams, karts nuo karto ruošiantiems šeimyniškas sueigas, kad reiktų atsiminti savo brolius, liejančius kraują kovoje prieš fašizmą, už demokratiją.

Visiems aukotojams ir sueigos ruošėjui už tokį pavyzdingą parėmimą Ispanijos liaudies reiškiama padėka.

Ten Dalyvavęs

Po Pajų Baliaus

TORONTO.—ALDLD moterų sekcija suruošė pajų balių 8 gegužės. Nors svečių buvo nelabai daug, tačiau visgi gražiai pasišokome ir pasivaišinome. Kavalieriai pirko pajus lyg loteriją, mokėdami kainą sulyg pajaus savininkės svorio, ir jau vargas tam, kuris pataikė sunkaus svario pajų-- turėjo brangiai mokėti. Draugės: Šimonienė, Berškienė ir Vilkelienė dovanojo šiam parengimui po 2 paju. O draugės: Vaičiulienė. Markauskienė, Kevėžienė, Adomelienė, Černauskaitė, Lapėnienė, Dabrovolskienė, Sarapienė, Railienė ir Malinauskienė padovanojo po 1 pajų. Visoms draugėms didelį ačiū.

Šis mūsų parengimėlis davė mūsų sekcijai pelno $2.24.

Viena iš Rengėjų

PIPIRNIČIA

ĮVAIRŪS NUOTIKIAI

Manė, Kad Ne Žmonės

Londono mieste, Anglijoj, vienam pakraštyje gyveno senutė Barbora. Ji niekad neidavo į miestą ir neskaitydavo jokių laikraščių. Tačiau, dagirdus, kad labai iškilmingos karaliaus Jurgio VI karūnavimo apeigos, iš vakaro atvyko į miestą ir laukė.

Ant rytojaus, pamačius procesiją, senutė akis ištempus žiūrėjo ir niekaip negalėjo suprasti, kas tenai važiuoja. Priėjo prie vieno vyro ir paklausė:

"Kas čia per procesiją?"

"Tai karaliaus Jurgio karūnavimo, senute," atsakė vyras.

"Bet kodel jie apsirengę taip juokingai, kaip kokios baidyklės?"

* * * * *

Visi Trys Neperžengė Įsakymų

Vienas montrealietis sugavo savo žmoną bučiuojantis su burdingierium. Nenorėdamas pasirodyti nemandagiu, jis pradėjo aiškinti jai, kad ji laužanti dievo įsakymą.

"Tenai pasakyta 'nesvetimoteriauk,' vadinasi, nelysk prie svetimų moterų, o moterims neuždraudžiama," atsakė žmona.

Nenorėdamas moterei nieko daryti, vyras prikibo prie burdingieriaus:

"O tu, besarmati, eini į bažnyčią ir delto laužai dievo įsakymą," barėsi vyras.

"Aš nesulaužiau jokio įsakymo, nes tavo moteris mane apkabino ir pabučiavo," aiškinosi burdingierius.

"Aš tau parodysiu moteris pabučiavo," sušuko vyras smarkiai ir užsimojo šerti.

"Palauk," pradėjo prašytis burdingierius. "Neužmiršk, kad dievas įsakė neužmušti."

"Aš ta atsimenu," pareiškė vyras, gniauždamas kumštį. "Aš neužmušiu, o tik tau juodą akį padarysiu. Apie tai nėra nieko pasakyta dievo įsakymuose." Po to jis drožė burdingieriui kumščia į akį, kuri tuoj pasidarė juoda.

* * * * *

"Neapgausi"

Šių metų pirmą balandžio, kuri skaitoma melavimo diena, vienam Lietuvos mieste įvyko susirinkimas, kuriame apskričio viršininkas kalbėjo apie aukavimą ginklų fondui. Kad sugraudinti klausytojus, jis drožė pamokslą apie Lietuvos nepriklausomybės atvadav i m ą. "Sakau, mes krauju iškovojome sau laisvę," sušuko jis įsikarščiavęs.

"Neapgausi," atkirto vienas iš klausytojų. "Šiandien pirma balandžio."

Kanados ir Amerikos Lietuviai

Kelionės ir iš Rochesteriečių Koncerto Įspūdžiai

Saulėtas, bet vėsus pereito šeštadienio rytas. Mes, pasinaudodami dvidešimto amž. technikos išradimais, kertame per Kanados sodų laukus, kurie apgaubia visą Ontarijos ežero vakarinį galą ir skubamėsi aplankyti draugus rochesteričius ir suteikti nors menką programos numerį. Pasisukus nuo Hamiltono į pietryčius, kelionė vis darėsi malonesnė, nes medžiai vis daugiau pasipuošę žaliais pavasario rūbais.

Po trijų valandų malonios kelionės, mes radomėsi pasauliniai garsioje vietoje, kur vienas kitam priešingi pagrindiniai gamtos elementai — vanduo ir akmuo per daugelį amžių veda nepaliaujamą kovą. Čia kas minutę tūkstančiai tonų yandens puola granitinę uolą, o nepajėgęs nulyginti iki žemupio lygumos upės dugną, su didžiausiu ošimu stačiai krinta 180 pėdų ir pamainęs savo pirmykštę spalvą putodamas ir sukdamasis verpetais teka į Ontarijos ežerą, kur tik patekėjęs geroką galą atgauna savo pirmykštę spalvą ir lyg užmiršta savo nemalonų puolimą nuo uolos. Tai pasauliniai garsus Niagara vandenpuolis. Tai vaizdas, kur graži ir didelė upė esanti tik keletą pėdų žemiau kelio lygio staiga nutrūksta ir pasineria į gilią virš 200 pėdų pakriaušę. O tą viską padarė minkštas daiktas vanduo ant kieto akmeninio kūno. Jeigu žmogus su minkštu daiktų mėgintų suardyti kietą daiktą, būtų juokingą, bet gamta savo tikslo siekia tuo principu, kad pergalei atsiekti reikalingas laikas. Nors čia vanduo nepaliaujamai puldamas akmenį, per metus pajėgia akmeninės uolos nugaląsti tik po keletą colių, bet per daugelio amžių veikimą jis nugalando net kelias mylias akmeninės uolos. Jis sudilino milijonus tonų kieto granito ir juo nuklojo Ontarijos ežero dugną. Tad Niagara vandenpuolis net ir nenoromis praeiviui primena, kaip yra sena mūsų motina žemė ir kad nors ir nelygių kovų per daug laiko tęsimasis priveda prie tikslo ir sulaužo net ir granitines priešinančias jėgas.

Štai ir vienas iš tiltų, per kurį mes turime važiuoti. Po juo giliai šniokščia ir putoja mėlynas vanduo. Rodos, kad jis rūstauja ir nerimsta atsimušdamas tai į vieną, tai į kitą upės krantą vien delto, kad jam nepavyko nugriauti granitinę uolą ir lyg grumodamas sako, jog sugrįš į savo pirmykščią vietą kitais keliais ir vėl griaus jam pasipriešinančią užtvarą.

Į tiltą yra įprasta žiūrėti kaipo į pergalės simbolį, nes perveda žmogų per kliūtį. Tačiau šis tiltas yra sukėlęs daugelių ir rūpesčių, net ir ašarų. Vieno pusėj tilto stovi vienos kapitalistinės draugijos sargai, o kitoj kitos ir saugoja, kad kas nepažeistų valdančios klasės viešpačių interesus. Čia prieš 125 metus atsirado rubežius. Pirmiau jis nebuvo saugojamas bet dabar net ir griežtai. Nevienam ir mūsų tautiečiui teko ant to tilto paraudoti kuomet nepavyko atsiekti savo tikslo—giminių aplankyti kitoj pusėj. Už tat kas ruošiasi jį pereiti, daro savo sąžinės patikrinimą, kaip geriau Suvienytų Valstijų Valstijų ir Kanados parubežio sargams išsimeluoti, kad neapdaikius nemalonių atsitikimų.

Mes iškalno apdiskusavome kiekvieną žodį ir laikėmės, kad nepametus iš atminties juos ir perdavus į sargybinio ausį. Jiems pradėjus klausinėti, į viską "teisingai" atsakėme ir po minutės laiko paleido mus vykti toliau.

Už poros valandų linksmos kelionės per saulės spinduliais kaitinamus žalius gražius laukus pasiekėme Rochesterį. Pradėjo susitikimai su mums pažįstamais ir nepažįstamais draugais bei draugėmis. Mus maloniai pasitiko, pavaišino ir pradėjome ruoštis prie atlikimo savo užduoties.

Koncerto Įspūdžiai

Vakare į Gedimino draugystės svetainę pradėjo rinktis žmonės ir netrukus prisirinko pilna svetainė. Ant scenos susirinko Choro nariai ir narės ir pradėjo atlikti savo paskirtą programą. Mes choru daugiausia interesavomės. Todel, dar jiems nepradėjus dainuoti, jau suradome, kad amerikiečiai dainos įvertinimu yra daug toliau pažengę, negu mes kanadiečiai. Štai jų chore matome čia gimusius ir augusius jaunuolius ir draugus bei drauges iš prieškarinės imigracijos laikų, dainuoja tėvai ir vaikai. Iš to gaunasi išvada, kad amerikiečiai dainos žvilgsniu laikosi teisingo supratimo, jog dainoje dalyvavimą neprivalo rubežiuoti amžius, nes pati daina yra amžina.

Po vadovybe energingos jaunuolės Vaivadaitės — Bonne, choras gražiai sudainavo dvi revoliucines dainas koncertą pradedant ir dvi dainas užbaigiant. Rochesteriečių choras gali pasididžiuoti savo dirigente, kuri yra sugabi dainininkė ir pijanistė. Jos pastangomis gerai išlavintas choras. Ji padainavo tikrai geniališkai mums daugel kartų girdėtą dainą "Kur bakūžė samanota" labai švelniu tonų, ir kitą anglų kalboje. Jos balso gražus tonas ir sutvarkymas rodo, kad ji yra nepaprastą dainininkė, bet profesonalė, kurią rochesteriečiai turėdami chore gali didžiuotis.

Jaunuoliai Navickas ir Brooks gražiai padainavo po porą solo ir porą duetų. Jais irgi gali didžiuotis, kaip lavintais dainininkais. Draugės Mikitienė ir Bočiulienė taipgi padainavo porą gražių duetų. Abelnai visi dainininkai ir dainininkės susirinkusiuose koncerto paklausyti paliko gražų įspūdį, aplodismentų netrūko. Labiausia gerą įspūdį išsivežėme mes torontiečiai, kurių ten buvome 22 asmenys, nes iš mūsų nekurie turėjo progos persitikrinti, kad kaip veikime, tai ir dainoje privalo sutilpti dviejų gentkarčių žmonės, bile jie ten tinka su savo balsais. Apie torontiečių vaidinimą tenka užtylėti, nes žodis paliekamas rochesteriečiams.

Pasibaigus koncertui vyko šokiai ir susipažinimai iki antrai valandai nakties. Po to, draugės priruošė skanių valgių ir vietoje su choristais, choristėmis pavaišino svečius iš Toronto. Laike vakarienės draugas Černauskas, maloniai pertatinėjo vienus kitiems ir rasino išsireikšti po keletą žodžių del malonios pažinties. Vakarienė praėjo labai gražioj ir draugiškoj nuotaikoj. Už tai tenka išreikšti didelė padėką draugėms, kurios turėjo nemažai darbo skaniems valgiams paruošti.

Taipgi didelis ačiū visiems draugams ir draugėms už suteikimą nakvynių ir malonų torontiečių priėmimą. Prie to tenka pastebėti, kad šis vizitas paįtarnaus glaudesnių santykių užmezgimui ir rochestiriečiai ateinantį sezoną su savo meno jėgomis atlankys mus, ko mes lauksime.

M. Guoba

Windsoro Naujienos

STREIKAI

WINDSOR, ONT. — Gegužio mėnesio 13 dieną išėjo į streiką d v i e j ų fabrikų darbininkai: Walker Metal Products Limited ir L. A. Young Industries Limited.

Šie du streikai kilo del nepakenčiamų darbo sąlygų ir žemo atlyginimo.

Walker Metal Products lieja del General Motors automobilių motorus. Minimoj fandrėj jau nuo senai buvo įsigyvenus neva tradicija, kad į darbą tepriimdavo darbininkus vien tik su rekomendacija, o ją norint gauti reikėjo susipažinti su fandrės bosais-formanais arba su darbininkais, kurie turėjo artimus su jais ryšius. Toks susipažinimas nebūdavo už dyką. Bet ir pradėjus dirbti tie kyšiai neužsibaigdavo. Norėdamas darbininkas dirbti turėdavo tam tikrais perijodais matyti savo bosą ir jam atiduoti dalį savo kruvinai uždirbtų centų pavidale pinigų arba gėrimo.

Šioje fandrėje dirba virš 400 darbininkų. Kilus streikui liko streiklaužiauti tik apie 30 asmenų. Antrą streiko dieną ponas Ontarijos provincijos premjeras prisiuntė kompanijai pagelbą—būrį savo policijos, kad pastaroji galėtų įvesti į fandrę skebus. Policija savo užduotį atliko, bet kompanija vistiek su 30 skebų operuoti fandrės negalėjo. Pašalinių skebų nesirado, o unijistai labai vieningai laikosi. Kompanija pasiuntė vieną troką motorų į General Motor Co., bet kadangi tenai yra jau unija, tai atsisakė jų produktus priimti ir turėjo parsivežti atgal. Tas pats įvyko ir su Kelsey Wheel Co.

Kompanija sutinka išpildyti visas reikalaujamas sąlygas, bet vieno ko tie ponai spardos, tai jokiu būdu nenori pripažinti unijos, bet žinoma jų tos užkietėjusios širdys greitai atsileis, kaip greitai pamatys, kad kitos išeities nėra ir negali atsispirti prieš vieningą darbininkų susicementavimą.

L. A. Young išdirba springsus, daugiausiai del automobilių sėdynių ir lovų. Šiame fabrike irgi dirba apie 400 darbininkų-ių. Iš jų didelė dauguma yra jaunos merginos, tarpe 18-20 metų amžiaus. Šioje dirbtuvėje ėjo ne tik baisus fizinis išnaudojimas, bet ir moralis. Šio fabriko bosai priversdavo jaunas merginas ne tik juos girdyti, bet taipgi turėti su jais "gerus laikus."

Tolesnę streiko eigą parašysiu vėliau.

—o—

ALDLD Reikalai

Gegužio mėnesio 2 dieną įvyko ALDLD 21 kuopos susirinkimas, kuriame tapo perrinkta kuopos valdyba. Kuopos sekretorium išrinktas drg. Ch. Marcinkus. Todel nuo dabar, kaip centrai, taip pavieniai draugai, kurie turi reikalą su minima kuopa, atsikreipia šiuo adresu: Ch. Marcinkus, 1753 Parent Ave., Windsor, Ont.

ALDLD 21 kp. Koresp.

Montrealo L. S. D. Pašalp. Draugij. Vajaus Pasekmės

MONTREAL. — Montrealo Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos vajus pasibaigė su pirma diena gegužės.

Vajuj naujų narių gavime į draugiją darbavosi 22 draugai iš Montrealo ir Sudburyje esantis draugijos skyrius. Jų pasidarbavimo dėka, į draugiją gauta 115 naujų narių.

Daugiausia pasidarbavusiems buvo skiriama dovanos, iš kurių pirmą dovaną laimėjo draugė M. Kavoliūnienė, antrą—draugas D. Gurklys, trečia—Gimaila ir ketvirtą Čičinskas. Taigi, pridėjus draugų ir draugių šių metų pastangas, draugija pasiekė 500 narių. Tai tur būt antra lietuviška draugija Kanadoje sulyg narių skaičiaus.

Dabar, draugai-ės, pabaigę vajų, nesustokime draugijos auginę ir ant toliau, kaip narių skaičiumi, taip ir finansiniai. O kad to atsiekti, tai reikalinga visų narių kooperacija bendram draugijos veikime.

Taipgi nepamirškite visi minėtos draugijos nariai, kad kuomet persikeliate į kitą vietą reikia pranešti teisingus antrašus.

M. Gudas
4646 Messier Ave.,
Montreal, Que.

PRANEŠIMAI

MONTREAL, QUE.

Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Draugija ir ALDLD abidvi kuopos ruošia PIRMĄ DIDELĮ PIKNIKĄ. Sekmadienį, gegužės (May) 23 dieną, Tetervil Parke, Montreal East. (Nuvažiuoti galima ligi parko vartų Hochelaga gatvėkariu Nr. 84).

Visi Montrealo ir aplinkės lietuviai kviečiami dalyvauti.

Kviečiame, **Sąryšio Komit.**

Peržvalga Veikalo "Požemiuose"

MONTREAL, Que.—Nors nesenai moku plunksną valdyti ir nežinau, ar pasiseks išreikšti tą, ką norėčiau išreikšti, vienok mėginsiu.

Savo pirmame rašinyj noriu padaryti trumpą peržvalgą veikalo "Požemiuose," kuris buvo suvaidintas 9 d. gegužės.

Kalbant apie patį veikalą, turiu pasakyti, kad jis savo turiningumu-revoliucingumu man labai patiko. Tai veikalas, paimtas iš realaus gyvenimo. Aš tikių, kad veikalas ir tėmytojams būtų sutekęs reikšmingesnį vaizdą, jei nebūtų buvę visa eilė trūkumų. Pirma, labai blogą vaizdą davė, kuomet tas pats artistas net trijose rolėse vaidino. Čia buvo revoliucionierius, čia žandariškas kareivis, o čia vėl raudonarmietis. Mano nuomone, kad rolių skirstytojai čia padarė didelę klaidą, ir ateityje to turėtų vengti. Kavalčiuko rolė atlikta gerai, tik šiai rolei, mano supratimu, reikėjo parinkti kitą tipą; Čiornabofkinui taipgi trūko daugiau gyvumo-kariškumo. Gi kalbant apie Ninos rolę, kuri šiame veikale buvo gana svarbi, jei būtų buvus tinkamai atlikta, būtų ir veikalą padarius daugiau įspūdingesniu. Bendrai Ninos rolė atlikta su trūkumais, o ypač pažymėtinos vietos, tai pasikalbėjimas su tėvu galėjo būti švelnesnis, jausmingesnis ir daugiau rodyti susijaudinimo, gailesčio laike jo mirties, antroj vietoj, permažai rodyta baimės, susirūpinimo laike jos pabėgimo iš kalėjimo, kuomet jai girdint kalba ėjo apie jos ir Taresovo pabėgimą. Visi kiti artistai atliko savo roles neblogai.

Už šias mano pastabas, tikiu, nė vienas neužsigaus, nes jos yra gana vietoje ir iš pastabų mes mokinamės.

Koncerte Dalyvavusi

Daily Clarion Vajaus Kvota Išpildyta Su Kaupu

MONTREAL, Que.—Dėka visos eilės draugų-ių pasidarbavimo, ALDLD 137 kp. Daily Clarion vajaus kvotą išpildė su kaupu.

Čia visa eilė draugų-ių, dirbusių minėtam vajuje, ir kiek kas sukėlė pinigų: Knistautas $2.50; Kisielienė $2.00; Balčiūnaitė $1.55; P. M. $1.10; po $1.00: Juškevičaitė, Braknys P. ir Žasienė; Urbanavičius ir Šuplevičius po $0.75; Trečiokienė $0.60; po 50 centų: Janauskienė, Kilikevičius, Matusevičaitė, Ališauskienė, Jažimskaitė, Kaušpėda ir Skardžiuvienė; Matiukas ir Kavoliūnas po 35 centus; Brukas, Petrauskienė ir Liokaitienė po 30 centų; Matiukienė 25 c.; Nepažįstama ir Matusevičius po 15 c. Viso $20.40.

Laike dviejų šeimyninių parengimų, apie kuriuos jau pirmiau buvo spaudoje tilpę, sukelta $20.00. Tokiu būdu viso bendrai sukelta $40.40.

Visiems ir visoms pasidarbavusiems šiame vajuje ir rėmėjams ALDLD 137 kp vardu tariu proletarišką ačiū.

ALDLD 137 Fin. Rašt.

ALDLD Vajaus Rezultatai

MONTREAL, Que.—Su 15 d. gegužės š. m. ALDLD vajus pasibaigė. ALDLD 137 kp. buvo užsidėjus kvotą gauti 50 naujų narių ir ant tiek iššaukė į lenktynes 162 kp. (Toronte). Kaip pasirodo, tai abi kuopos, toli gražu, savo kvotų neišpildė. Nemažai narių 137 kuopos išsišaukė vieni kitus į lenktynes, net ant penkių narių, bet vajaus rezultatai rodo, kad tie patys smarkieji gavo NIEKO, tai pavyzdys negali būti blogesnis. Perdaug apžiota, o nieko nenukąsta. Tiems draugams turėtų būti didelė pamoka ateityje tokių išsišokimų nedaryti.

Daugiausia šiame vajuje pasidarbavo ir Centro skiriamą gražią dovaną laimėjo, tai drg. A. Kisielienė, kuri gavo 11 naujų narių; toliau E. Vilkis—3; J. Braknys—3; Skardžiuvienė—2: Kilikevičius—1; Petrauskienė—1; Petras Šuplevičius—1; A. Šuplevičienė—1; Trečiokienė—1 ir 3 patys įstojo.

Viso gauta 27 nauji nariai.

Visiems pasidarbavusiems šiame vajuje linkėtina ir ateityje gerai darbuotis, o tinginiams, daugiau turiu omenyje iššaukusius kitus į lenktynes ir sutikusius lenktyniuoti, linkiu išgyvendinti apsileidimą.

137 kp. Valdybos Narė

Kas Girdėti Sudburyje

Kodel Išvyko Drg. J. Žukauskas

Draugui J. Žukauskui išvykus iš Sudburio, nustojome vieno iš gabiausių veikėjų ir organizatorių. Nekurie draugai, nežinodami tikrosios išvykimo priežasties, daro įvairius spėliojimus apie draugo J. Žukausko išvykimą. Tenka priminti, kad minimas draugas išbuvo Sudburyje 11 mėnesių ir buvo draugų materialiai palaikomas del tautinio ir tarptautinio darbo. Jo palaikymui draugai kas mėnuo mokėdavo tam tikrą mokestį. Bet daugiau susipratusiems draugams pradėjus išvažiuoti iš Sudburio, mažėjo ir fondas, o pagaliaus ant tiek sumažėjo, kad organizatorių iš jo jokiu būdu nebuvo galima palaikyti ir prisiėjo draugui J. Žukauskui išvykti iš Sudburio, nors ir liko eibės darbo.

Tai ši yra draugo J. Žukausko išvykimo svarbiausia priežastis.

Kaip Darbuojasi Organizacijos

S.D.K.L.S.P.D-jos trečios kp. susirinkime rezignavo finansų raštininkas. Jo vieton išrinktas drg. F. Jančys, kuris gerai pasidarbavo draugijos vajuje, gaudamas daugiausia naujų narių ir tuo laimėdamas kuopos skirtą dovaną — rošomų daiktų komplektą. Tikimasi, kad draugas dabar tuos daiktus panaudos dar diesniam draugijos stiprinimui.

Sudburiečiai jau rengiasi prie vasaros parengimų. Piknikams vietą numatyta ta pati, ką ir pernai buvo. Orui leidus, pradėsime piknikus. Jų paįvairinimui, pamėginsim visokių žaislų, taipgi turėsime ir barą. Piknikų pelnas bus dalinamas abiem pašalpinėm draugijom ir Kanados Darbininkų Apsigynimo Lygos skyriui lygiomis dalimis. Reiškia suvienytu frontu vesime pasilinksminimus. Tad tikimės, kad ir visų organizacijų nariai juos rems, o ne, tai draugijų susirinkimuose duosime pipirų.

Daily Clarion vajuje turėjom kvotą $25.00, o sukėlėm dar 75 centus viršaus. Kadangi iki 1 gegužės kiekvieną sekmadienį teko dirbti, tai negalima buvo padaryti jokių parengimų ir viskas prisiėjo rinkti ant blankų, bet draugams remiant laikraštį tikslas tapo atsiektas.

Dabar sako, kad mainose nedirbs sekmadieniais, tai bus laiko įsitraukti į didesnį visuomeniską veikimą.

Organizacinio fondo sukėlimo reikalu sudburiečiai įsitikinę, kad būtinai reikalingas ir nusistatę sukelti $25.00, nė neatsižvelgiant, kad dabar yra žymiai sumažėjęs Sudburyje lietuvių skaičius.

Mainierys

Kaip Bosai Mulkina Mainierius

SUDBURY, ONT. — Jau pirmiau buvo spaudoje rašyta, kad I. N. Co. organizuoja savo unijas. Aš pažymėsiu vieną iš tokios vadinamos unijos susirinkimų:

Prie durų stovi kompanijos ištikimi sargai ir kiekvieną darbininką, einantį į tą susirinkimą, patikrina, pareikalaudami parodyti tos unijos kortelę arba darbo numerį, ir kiekvienam duoda po cigaretą ir cigarą. Per tokią "šerengą" iš 1,000 Frood mainos darbininkų, kurie dirba vienoj pamainoj, į salę susirinko apie 200 darbininkų.

Susirinkimą atidarė kompanijos saugotojas A. E. Wilson ir perstatė, kad tos unijėlės tikslas kovoti prieš Rusijos "kempes" (prieš darbininkų unijas, svarbiausia prieš C.I.O.). Vėliaus pakvietė Frood mainų supretendentą Egere, kuris savo kalboj užgyrė unijėlę ir sakė: "Paimkime 10 metų atgal, pamatysime, kad tada buvo darbo žmonėms daug blogesnės darbo sąlygos, o dabar viskas keičiasi ir I. N. Co. kelia darbininkams algas."

Tačiau nepastkė, delko viskas keičiasi, o klausti draudžiama. Po jo kalbos pasigirdo delnų plojimas, tik žinoma, kad "tip dance" šokikams paploja su daug didesniu entuziazmu, negu tam nikelio tūzui. Vėliaus davė ir užkandžių, bet ir tas biznis nekaip atrodė.

Reiškia, I. N. Co. magnatai už meškerės kabina cigaretus, cigarus ir užkandižus, kad pasigavus darbininkus ir nustačius prieš pačių darbininkų reikalus. Už tai darbininkams jau laikas daugiau suprasti ir stoti į savo uniją, kuri yra po vadovybe C.I.O. Jos ofisas yra ant 41 Ceder St., Room 4, Sudbury. Tad nieko nelaukdami stokite į ją ir padarykime tokią galingą, kad nikelio magnatai niekad nedrįstų prieš ją pasikėsinti.

Unijistas

Bosų Prievarta

SUDBURY, ONT.—Trys sąvaitės atgal, netoli Toronto automobilio nelaimėj žuvo Frood mainos "hocky" žaidėjas S. Kanev. Jis buvo vedęs, tai bosai sumanė jo šeimai parinkti iš darbininkų aukų. Tam tikslui priėjo prie kiekvieno darbininko ir su užsispyrimu pareikalavo po dolerį. Žinoma, darbininkai negalėjo atsisakyti ir reikalavimus patenkino. Tokiais metodais iš darbininkų surinko apie $5,000. Prie to, mirusio žmona dar gavo kitus 5 tūkstančius iš apdraudos kompanijos. Tad to sportininko mirtis atnešė moterei 10 tūkstančių dolerių, bet kuomet patinka nelaimė mainose paprastą mainierį, jam žuvus bosai pasako jo žmonai: "Blogai, jis mirė."

Tad reikalas organizuotis, kad ir kiti žuvę mainieriai nepaliktų savo šeimų badui.

Kompanija Maino Darbininkus

Nuo balandžio 15 iki 15 geg. iš Frood mainos dviejų tūkstančių darbininkų apie 400 paleido iš darbo. Visoje I. N. Co. industrijoje dirba apie 10,000 darbininkų, iš kurių paleido apie 700, nežiūrint kiek ilgai jie ten dirbo.

Atleidimas buvo taikomas daugiausia ateiviams. Paskui į jų vietą ėmė jaunuolius, farmerių sūnus. Mat kompanija tikėjosi, kad jaunuoliai neįvertins darbininkiškos unijos, bet apsigavo, nes ir jie dideliais nuošimčiais stoja į uniją.

Mainierys

Lietuvos Žinios

(Atkelta iš 4 puslapio)

gyventojo iškilusi iki Francūzų imperatoriaus, tragiškai baigusi savo gyvenimą, kalėdama šv. Elenos salose, sužadino Europą prie didžių laisvės žygių.

Atvykęs į Lietuvą, Napoleonas žinojo, kad jos liaudis velka sunkią baudžiavos naštą. Jis paskelbė, atvykęs į mūsų kraštą, baudžiavos panaikinimą. Pasišaukęs kelius valstiečius, jis jiems pats pranešė, kad naikinąs baudžiavą, klausė ar jie džiaugiasi, bet valstiečiai tylėjo; pridėjęs ranką ant širdies jis paklausė, ar jie turi lenkišką širdį. Valstiečiai baimingai dairėsi į Imperatorių ir jo lenkišką vertėją — jie buvo lietuviai, jie nesuprato nei imperatoriaus, nei lenkų kalbos. Jei būtų jie supratę, kad imperatorius žada jiems laisvę, ar nebūtų jie stoję į francūzų organizuojamus pulkus ir nesiryžę į kovą už savo krašto laisvę?

Atvykęs į Vilnių, birželio 28 d. ir palikęs savo armiją sostinėje iki liepos mėn. 16 d. (ketvirtadienio) Napoleonas sudarė Lietuvos Kunigaikštijos valdžią, iš pirmininko Stanislovo Soltano ir narių grafo Juozo Sierakovskio, kun. Alekso Sapiegos, Prano Jelskio, Aleks. Potockio, Jono Sniadeckio, Juozo Kosakausko, gen. sekretoriaus.

Tokie yra svarbieji Napoelono buvimo Lietuvoje istoriniai metmens.

Minėdama Napoleonmetį Lietuvoje, Lietuvių-Francūzų draugija gegužės mėn. 15 d. atidarys Vytauto D. muziejaus patalpose didelę parodą.

Parodos metu bus uždėta marmuro lenta ant namo, kuriame Napoleonas buvo apsistojęs Kaune, su užrašu: "Čia gyveno Napoleonas 1812 metais."

ĮDOMUMAI

PER 50 METŲ LAUKĖ VEDYBŲ IR PĖR JAS MIRĖ

Jugoslavijoj, Slovenskibrod apylinkėj, gyveno Ivan Katonitz, kuris būdamas 22 metų amžiaus paprašė vienos merginos rankos. Dalykai taip susidėjo, kad galutiną atsakymą jo mylimoji davė tik už 50 metų. Dabar, jau turėdamas 72 metu amžiaus, "jaunasis" ėjo iš bažnyčios po šlūbui, susmuko savo žmonos glėbyje ir numirė.

CHINIJOS MAINIERIŲ PRIETARINGUMAI

Chinijos blėtos metalo kasėjai yra labai prietaringi. Jie mano, kad blėta yra gyvenimo daiktas ir kad ji slepia savyje tam tikrą dvasią, kuri viską valdo. Už tai jie labai atsargiai apsieina su blėta. Jei mainieris gula ant žemės su blėtine kepure, tai visuomet apsiverčia ant kito šono, kad neužgulus savo paslaptingos "karūnos." Be to, kasyklose nenaudoja tikrųjų žodžių, o pakeičia tam tikrais sutartiniais žodžiais. Pavyzdžiui, katę šaukia kitu vardu, taipgi nė joks gyvulys neprileidžiamas arti kasyklų.

PASTATYS DIDELĘ STOTĮ TARP TORONTO, HAMILTONO IR GUELPH

TORONTO, Geg. 17.—Canadian Broadcasting Corparation užpirko 50 akrų žemės netoli Hornby kaimo, kuris randasi už 30 mylių nuo Toronto, Hamiltono ir Guelph. Ant tos vietos būsianti pastatyta didžiausia radio stotis visoj Kanadoj. Stotis būsianti užbaigta spalio mėn. Bus 750 pėdų aukštumo.

TIRANA, Albanija, Geg. 17.—Valdžia savo kariuomenės pagelba nuslopino pasireiškusį sukilimą nekuriuos miestuos pietinėj Albanijos dalyje.

Iš suimtų dokumentų sprendžia, kad sukilimas buvo "komunistų sukurstytas."

SŪNŲ IR DUKTERŲ DRAUGIJOS JUBILIEJINĖ

VAKARIENĖ

Gegužės 22 Dieną, Šeštadienį, 6 Denison Ave.

Visus draugijos narius ir nares kviečiame atsilankyti. Bus pagamintas skanių valgių ir gėrimų.

Pradžia 8 val. vakare.

Įsigykite tikietus iš ansto, kad žinotumėm, kiek bus svečių, kad šeimininkės iš kalno žinotų, kokį kiekį valgių pagaminti. Tikieto kaina 35 centai.

Iki pasimatymo, **Jubiliejinis Komitetas**

Tel. PL 9659 Gyv. DO 5947

J. M. ROSENFELDAS
Lietuvis Advokatas

Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.

20 St. James St. E. Kamb. 26
MONTREAL, QUE.

Sulyg susitarimo priimu klijentus ir vakarais gyvenamoj vietoj: 451 Edward Charles.

LA 4325 Gyv. HA 7855

S. DERGEL

Vyriškų Drabužių Siuvėjas
Norinti turėti gerus drabužius, kreipkitės pas mane
4355 St. Lawrence, Str.
Montreal

Asmeniniai Lydimos

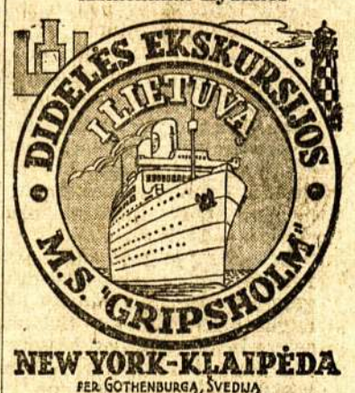

NEW YORK-KLAIPĖDA
PER GOTHENBURGĄ, ŠVEDIJĄ

Kas gali būti malonesnio kelionėje, kaip įsėdus į laivą New Yorke išlipti iš to paties laivo

KLAIPĖDOJ

Tokią kelionę turėsite vykdami

1937 m. gegužės 29 d.
Iš New Yorko į Klaipėdą
Laivo nemainant

Ekskursiją lydės p. Pr. Zaborskis, Švedų Amerikos Linijos Klaipėdos skyr. vedėjas.

Antra ekskursija išplauks

LIEPOS—JULY 2 D.

Iš Gothenburgo geležinkeliu per Švediją apie 7 valandas į Kalmarą. Iš Kalmaro, 1934 m. statytu garlaiviu Marieholm apie 18 valandų į Klaipėdą.

EKSKURSIJAS UŽGYRĖ LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ AGENTŲ SĄJUNGA AMERIKOJE

Ekskursijų brošiūrėlė ir informacijos suteikiamos nemokamai, taipgi parduodamos laivakortės pas visus mūsų agentus, arba Š. A. L. raštinėse.

KITI IŠPLAUKIMAI IŠ NEW YORKO
KUNGSHOLM ..... Birželio 5
DROTTNINGHOLM .... Birž. 9,
DROTTNINGHOLM .. Liep. 10.
GRIPSHOLM ..... Liepos 24

SWEDISH AMERICAN LINE
1410 Stanley St., Montreal, Que.

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per
DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344
Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Helfetz, menedžeris

Lit. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla